

Ryszard Pujszo Kanupriya Rawat Tetiana Skaliy

BYDGOSKIE KLUBY DALEKOWSCHODNICH SPORTÓW WALKI

Ryszard Pujszo, Kanupriya Rawat, Tetiana Skaliy

Bydgoskie kluby dalekowschodnich sportów walki

Bydgoszcz 2022

RECENZENCI

dr hab. Marek Adam, prof. Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku
dr hab. Kazimierz Witkowski, prof. Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

AUTORZY

Ryszard Pujszo
Kanupriya Rawat
Tetiana Skaliy

KOREKTA

Elżbieta Rogucka

SKŁAD I OPRACOWANIE KOMPUTEROWE

Adam Kujawa

OPRAWA FOTOGRAFICZNA

Małgorzata Pujszo

Autorzy oświadczają, iż posiadają prawa do wykorzystania zdjęć zawartych w publikacji.

Copyright © by Wydawnictwo Uczelniane WSG,
Bydgoszcz 2022

ISBN 978-83-65507-82-2

Wydawnictwo Uczelniane WSG jest częścią Grupy Wydawniczej Wyższej Szkoły Gospodarki.

W skład Grupy wchodzi ponadto:
Kujawsko-Pomorskie Wydawnictwa Popularnonaukowe
oraz Wydawnictwo Edukacyjne „Pszczółka”.

wydawnictwo.byd.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. Wprowadzenie	7
2. Historia wybranych dyscyplin sportowych na świecie, w Polsce oraz w regionie kujawsko-pomorskim	9
2.1. BJJ – brazylijskie jiu jitsu	9
2.2. Judo	11
2.3. Kick boxing/K1	12
2.4. Karate	14
2.5. MMA (Mixed Martial Arts)	15
2.6. Taekwondo	17
3. Metodologia badań	19
4. Biogramy bydgoskich klubów sportów walki	21
4.1. Akademia Sztuk Walki Black Panther	21
4.2. AZS Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego	26
4.3. AZS Wyższej Szkoły Gospodarki	30
4.4. BKS „Polonia” Bydgoszcz – sekcja judo	33
4.5. Bydgoska Szkoła Kyokushin Karate	41
4.6. Bydgoski Klub BJJ „Espadon”	44
4.7. Bydgoski Klub Sztuk Walki	48
4.8. Centrum Szkolenia Sztuk Walki – Mariusz Weddzal	51
4.9. Fight Club Golden Dragon	54
4.10. Hunter Gym Bydgoszcz	57
4.11. Klub Karate – Sławomir Pośluszny	60
4.12. Klub Sztuk Walki Husaria Bydgoszcz	63
4.13. Muaythai Legion Bydgoszcz	66
4.14. SAS Krav Maga PRZENIOSŁO TEAM	71
4.15. UKS 10 Bydgoszcz – Sekcja judo	74
4.16. Sekcja taekwondo olimpijskiego UKS „10”	76
4.17. XYZ Fight Academy	79

5. Podsumowanie	83
Literatura	85
Indeks klubów sportowych	87
Indeks fotografii	87

Wstęp

Od wydania publikacji *Wojownicy bydgoskich uczelni*, zawierającej biogramy studentów trenujących sporty walki i pochodzących z uczelni wyższych naszego miasta, minęło już kilka lat. Upływające lata to nowości, zmiany i to często następujące bardzo szybko.

Zmiany w życiu sportowym Bydgoszczy, rozkwit innych, wcześniej prawie nieznanymi dyscyplin, pojawienie się nowych klubów sportowych, wymagały zaktualizowania wiedzy o sportach walki w naszym mieście. Jest oczywiste, że pamięć ludzka jest zawodna, a wszelka dokumentacja może w kolejnych latach zaginąć lub ulec zniszczeniu.

Najbardziej dobitnym przykładem zmian jest historia sekcji judo klubu BKS „Polonia” Bydgoszcz – klubu o przedwojennych tradycjach sportowych, w którym już na początku lat 60. ubiegłego wieku powołana została sekcja judo. Sekcja ta przez ponad 40 lat swojej działalności odnosiła wielkie sukcesy na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej, lecz już niewiele pozostało po niej w pamięci bydgoszczan.

Prezentowana monografia stanowi kolejny fragment sportowej historii społeczności Bydgoszczy, jak również jest ona historią dziedziny nauki, jaką jest kultura fizyczna.

Warto pamiętać, że działalność każdego człowieka odbywa się w środowisku, w jakim on przebywa, pracuje i tworzy. Bez swojej historii osoba staje się tylko anonimowym elementem życia społecznego. Pamięć więc o historii, tej najbliższej, która przecież kreuje historię o sportowcach i trenerach miasta Bydgoszcz, winna być zachowana. Wypada zatem, albo nawet jest obowiązkiem, wspólne jej tworzenie w poczuciu odpowiedzialności przed następnymi pokoleniami.

Autorzy niniejszej monografii starali się przybliżyć niezbyt odległe przecież czasy i osoby (trenerów i zawodników), o których wydaje się, że „każdy zawsze będzie pamiętał”. Podjęli się utrwalenia wybitnych postaci, związanych

z bydgoskimi klubami sportowymi, oferującymi wszystkim chętnym treningi sportów walki. W wielu przypadkach wytrenowani zostali wspaniali zawodnicy, którzy byli i są najlepszymi ambasadorami naszego miasta i regionu. Powinni o tym pamiętać zarówno młodzi sportowcy zaczynający dopiero swoją przygodę ze sportem, jak również ich przełożeni, dbając o promocję miasta w skali ogólnopolskiej.

Analiza dokonań autorów upoważnia do stwierdzenia, że wykonali oni olbrzymią pracę, docierając praktycznie do wszystkich znanych bydgoskich klubów dalekowschodnich sportów walki.

Uważa się również za słuszne, że przyjęte do publikacji biogramu klubowego kryteria to co najmniej występy podopiecznych w Pucharze Polski w danej dyscyplinie i/lub zrzeszenie danego sportu walki w Federacji Światowej, bądź Polskim Związku Sportowym.

Oczywiście, jak w każdym przypadku badań prowadzonych na materiale ludzkim, znalazły się nieliczne przypadki niechęci wystąpienia w niniejszej publikacji z różnych przyczyn i zostały one przez autorów uszanowane.

Książkę tę polecam wszystkim trenującym sporty walki w naszym wspaniałym mieście – być może okaże się ona również wskazówką, „co i gdzie trenować”.

Filip Wiśniewski

Prezes AZS Wyższej Szkoły Gospodarki

1. Wprowadzenie

Praca została przez autorów stworzona jako prezentacja biogramów klubowych, klubów wyłącznie bydgoskich, w których prowadzone są treningi wyczynowe bądź/i rekreacyjne z zakresu dalekowschodnich sportów walki.

W monografii przedstawiono również metodologię zbierania danych do publikacji oraz kryteria zamieszczenia biogramu. Wyjątkiem jest zaprezentowanie nieistniejącej już sekcji judo bydgoskiego klubu BKS „Polonia”, który, zdaniem autorów, był prekursorem dalekowschodnich sportów walki w naszym mieście i którego sportowe pokłosie nadal obserwujemy w Polsce, a nawet poza jej granicami.

Do prezentacji biogramów zostały nominowane kluby, w których trenowane są najbardziej popularne w Polsce sporty walki. Popularność danego sportu walki oceniono subiektywnie na podstawie własnych doświadczeń trenerskich, wspomagając się danymi liczbowymi, wskazywanymi na stronach internetowych krajowych bądź międzynarodowych organizacji, zrzeszających dany klub sportów walki bądź daną sekcję.

W treści biogramów przedstawiono rys historyczny danego klubu, jego najważniejsze osiągnięcia sportowe lub/i organizacyjne, istotne wydarzenia z życia klubowego oraz plany na przyszłość. Biogramy zostały uzupełnione zdjęciami.

Całość materiału została przedstawiona na tle historii powstania i aktualnego funkcjonowania wybranych sportów walki. Użyto w tym celu danych pochodzących z publikacji naukowych oraz zamieszczanych na stronach danych związków sportowych – krajowych lub światowych. Dane te przedstawiono w formie odnośników do zamieszczonej w tekście literatury. W formie indeksu ujęto również wykaz prezentowanych klubów oraz wykaz zamieszczonych fotografii. Autorski wzorzec klubowego biogramu przedstawiono w formie załącznika.

2. Historia wybranych dyscyplin sportowych na świecie, w Polsce oraz w regionie kujawsko-pomorskim

2.1. BJJ – brazylijskie jiu jitsu

Brazylijskie jiu jitsu (w skrócie BJJ) jest to brazylijski sport walki wywodzący się z ju jitsu, zapasów i judo, który wyróżnia się i akcentuje wyraźnie walkę w parterze. Twórcą tego systemu jest Brazylijczyk Carlos Gracie, który czerpał z doświadczenia japońskiego mistrza Maeda Mitsuyo – judoki o zaawansowaniu 5 dan.

System BJJ obejmuje walkę w pozycji stojącej oraz głównie w pozycji parterowej (na podłożu). Istnieją dwie formuły prowadzenia walki w BJJ:

- walka w Gi – czyli w tradycyjnym stroju, często nazywanym judogi;
- walka w No Gi – czyli w spodenkach i koszulce.

W każdym przypadku zawodnicy walczą bez obuwia. Sposób walki w brazylijskim jiu jitsu nakierowany jest na walkę z jednym przeciwnikiem. Celem walki jest pokonanie przeciwnika poprzez założenie dźwigni lub duszenia, które kończą walkę przed czasem. Możliwe jest również zwycięstwo na punkty, które zdobywa się za akcje techniczne – jak np. za wykonanie obalenia przeciwnika. Wykonane rzuty też nie kończą walki i służą głównie do sprowadzenia przeciwnika do parteru. W walce nie stosuje się uderzeń. System walki w brazylijskim jiu jitsu ulega ciągłym udoskonaleniom, przygotowując również do obrony przeciwko uderzeniom ostrym narzędziem.

Zawodnicy, którzy poświęcają się rywalizacji sportowej, pomijają niektóre techniki – te, które znajdują zastosowanie w samoobronie. Systemy walki z wieloma przeciwnikami trenowane są w większości nie przez sportowców, lecz przez formację do zadań specjalnych w służbach państwowych.

W BJJ o charakterze sportowym stosuje się podział poziomów zaawansowania na tzw. pasy: biały, niebieski, purpurowy, brązowy i czarny pas. Zawody rozgrywane są właśnie z podziałem na stopnie zaawansowania oraz z podziałem na kategorie wagowe – zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Brazylijskie jiu jitsu wykształciło własną tradycję i nazewnictwo, nie implementując wzorców japońskich. Techniki w tym systemie walki wydają się proste do opanowania, a istotna część treningu wykorzystywana jest do bezpośredniej rywalizacji w walce. Podnosi to w sposób oczywisty zainteresowanie szczególnie u młodych adeptów.

Równie ważne jest to, że do treningu nie jest wymagany wysoce specjalistyczny (a więc i drogi) sprzęt – wystarczy strój gimnastyczny – taki jak w szkole. Na świecie działają dwie główne organizacje tej dyscypliny: Międzynarodowa Federacja Brazylijskiego Jiu Jitsu licząca około 2 mln członków (International Brazilian Jiu-Jitsu Federation) z siedzibą w Rio de Janeiro, która przeprowadza wszystkie zawody o zasięgu globalnym, np. Mistrzostwa Świata i Kontynentalne (np. Mistrzostwa Europy). Drugą światową organizacją jest zdobywająca coraz większą popularność federacja amerykańska – North America Grappeling Organisation, licząca obecnie ponad 700 tys. zawodników.

W Polsce nie istnieje jeszcze związek BJJ, jak również liczba zawodników trudna jest do ustalenia. Na podstawie liczby zgłoszeń do zawodów typu Mistrzostwa Polski można liczbę ćwiczących oszacować na około 5-6 tys. zawodników i zawodniczek. W Bydgoszczy BJJ trenuje się w kilku klubach, lecz wiodącą rolę odgrywa klub XYZ Copacabana, prowadzony przez trenera Macieja Tazbira. Czołowi zawodnicy BJJ to: Magdalena Ulikowska (wicemistrzyni Europy z Lizbony 2019, Artur Pujso – mistrz Europy z Amsterdamu (2018 i 2019), czy też wielokrotny mistrz Polski Artur Drązek^{1,2}.

Z naukowej dociekliwości autorzy postanowili również przytoczyć pojawiające się doniesienia naukowe, podważające dotychczasowy paradygmat o dominującej roli rodu Gracie w tworzeniu w XX w. systemu walki w brazylijskim jiu jitsu³.

1 R. Pujso, *Wojownicy bydgoskich uczelni*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2021.

2 J. Cairus, *Modernization, nationalism and the elite: the Genesis of Brazilian jiu-jitsu, 1905–1920*, "Revista Tempo e Argumento", 2011, nr 3 (2), s. 100-121.

3 R.S. Lise, A.M. Capraro, *Primórdios do jiu-jitsu e dos confrontos intermodalidades no Brasil: contestando uma memória consolidada*, "Revista Brasileira de Ciências do Esporte", 2018, nr 40, s. 318-324.

2.2. Judo

Judo jest sportem walki, a jego twórcą jest prof. Jigoro Kano, Japończyk, który najpierw zaczął trenować jiu jitsu, natomiast nieco później, bazując na wiedzy swojej i swoich nauczycieli, zaczął opracowywać własny system walki. Usunął on również pochodzące z jiu jitsu i innych sposobów walki wszystkie elementy niebezpieczne, nadając nowemu stylowi sportowego charakteru⁴.

Pod koniec XIX w. użyty został po raz pierwszy termin 'judo' w stosunku do wyodrębnionego nowego stylu walki oraz powstała pierwsza szkoła judo – Kodokan. W 1951 r. powstała Międzynarodowa Federacja Judo, zrzeszając początkowo 13 członków (obecnie liczy ich 180), a jej pierwszym prezydentem został syn prof. Jigoro Kano – dr Risei Kano. Pierwsze Mistrzostwa Świata odbyły się w 1956 r. w Tokio i wzięło w nich udział 31 judoków z 21 krajów^{5,6}.

Obecnie judo jest sportem wchodzącym w skład Igrzysk Olimpijskich – w kategorii mężczyzn od roku 1964 – pokazowo w Tokio, a następnie na stałe od 1972 r. w Monachium. Kobiety zadebiutowały pokazowo w trakcie IO w Seulu 1988 r. oraz na stałe od IO w Barcelonie w 1992 r.

Judo w Polsce powstawało w sposób nieformalny już w latach 40. – po wojnie natomiast oficjalny początek to pierwsze oficjalne Mistrzostwa Polski rozegrano w Łodzi, a następnie powstanie w tym samym roku Polskiego Związku Judo.

W latach 60. XX w. powstały dalsze sekcje, głównie przy klubach milicyjnych, wojskowych i akademickich, m.in.: „Jagiellonia” w Białymstoku, BKS „Polonia” w Bydgoszczy, „Czarni” w Bytomiu, „Flota” w Gdyni, AZS w Gliwicach, „Olimpia” w Poznaniu, „Wybrzeże” w Gdańsku. Rozwój polskiego judo zawdzięcza się japońskiemu trenerowi Hiromi Tomicie, a w kolejnych latach Waldemarowi Sikorskiemu i Ryszardowi Zieniawie⁷.

W Bydgoszczy w latach 60., 70. i 80. rozwija się judo w klubie BKS „Polonia” oraz rekreacyjnie w klubach studenckich przy Wyższej Szkole Pedagogicznej i Akademii Techniczno-Rolniczej. Natomiast w regionie – w klubach: „Zryw” w Toruniu oraz „Samuraj” we Włocławku. Sekcja judo BKS „Polonia” została zarejestrowana w Polskim Związku Judo w 1962 r.

4 J. Pawluk, *Judo mistrzów*, Wydawnictwo „Sport i Turystyka”, Warszawa 1980.

5 Ibidem.

6 B. Watson, *The Father of Judo: A Biography of Jigoro Kano*, Kodansha International, Tokyo – New York – London 2000.

7 W. Błach, W.J. Cynarski, P. Kowalski, J. Migasiewicz, M. Tomaszewski, Ł. Błach, *Historia startów i osiągnięcia polskich reprezentantów w mistrzostwach świata w judo*, „Ido – Ruch dla Kultury”, 2006, nr 6, s. 63-67.

Pierwszymi trenerami byli Hubert Łukowski i Ryszard Władimirow. Czołowymi zawodnikami tego pionierskiego okresu byli: Kazimierz Gwizdała, Leszek Fuss i Jerzy Żmudziński, którzy jako pierwsi powołani zostają do Kadry Narodowej Polski. W latach 70. następuje rozwój sekcji, a judocy BKS „Polonii” występują nawet w I i II lidze judo.

W tym czasie poloniści: Ryszard Pujszo i Andrzej Sądej należeli do polskiej i europejskiej czołówki oraz reprezentowali Polskę na zawodach najwyższej rangi. Obaj wyżej wymienieni są wielokrotnymi medalistami Mistrzostw Polski i medalistami Mistrzostw Europy. W latach 90. tradycję tę kontynuował Waldemar Banaszak, również wielokrotny medalista Mistrzostw Polski i medalista Akademickich Mistrzostw Świata^{8,9,10}.

2.3. Kick boxing/K1

Dyscyplina sportowa (sport walki), w której walczy się, stosując zarówno bokserskie ciosy pięścią, jak i kopnięcia. Sport rozwijający kompleksowo zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym. W trakcie jego rozwoju daje się wyodrębnić dwie podstawowe szkoły, jak kick boxing japoński oraz kick boxing amerykański.

Kick boxing japoński

Jego odmiana została stworzona w połowie lat 60. XX w. – jej twórcą był Osamu Noguchi, który połączył techniki boksu tajskiego i karate. To właśnie Noguchi, we współpracy z Kenji Kurosaki (obaj instruktorzy karate kyokushin), bazując na boksie tajskim, opracowali nowy sport, łączący obie sztuki walki, który nazwano „kick-boxingiem”. Kick boxing wkrótce stał się bardzo popularny w Japonii, często dzięki transmisjom telewizyjnym. Aby nadal utrzymać jego popularność, założono w roku 1993 organizację K-1 i ponownie nastąpił jego rozkwit.

8 R. Pujszo, R. Stępnia, *Związki pomiędzy rekreacyjnym treningiem judo a dobrotanem fizycznym mężczyzn w wieku dorosłym, dojrzałym i wczesnej starości*, Wyd. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UKW, Bydgoszcz 2020.

9 R. Pujszo, *Judocy Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2013.

10 *Historia judo*, Wyd. Polski Związek Judo, 1991, za: “Judo Magazine of the Ko-do-Kan”, 1962, nr 12 (5).

Kick boxing amerykański

W latach 70. XX w. w Ameryce postanowiono zmienić zasady walki, które dotąd zakazywały uderzania z pełną siłą. Poszukiwano systemu, w którym walczący zawodnicy mogliby zadawać ciosy pięściami z pełną siłą, a tym samym rywalizować w warunkach bardziej realnej walki.

W ten sposób powstał tzw. *full-contact karate*. Dopuszczono uderzenia pięścią z pełną siłą, jak również kopnięcia w głowę. Możliwy więc stał się nokaut przeciwnika. Zawodnicy, podobnie jak w boksie, zakładali do walki rękawice. Początkowo walki rozgrywano na typowych dla karate matach, nie stosując podziału na kategorie wagowe.

Kolejnym etapem było rozgrywanie walk na ringu bokserskim oraz wprowadzenie kategorii wagowych. Największe tryumfy w tym początkowym okresie narodzin kick boxingu święcili: Benny Urquidez oraz Joe Lewis. Wprowadzone są również stopnie szkoleniowe:

- uczniowskie – różne kolory pasa;
- mistrzowskie – czarne pasy.

W roku 1976 założona została Światowa Organizacja Kickboxingu (ang. WAKO), do której należy ponad 125 organizacji narodowych. Aktualnie jej biura mieszczą się w Monzie.

W ramach organizacji powołane zostały struktury wewnętrzne: WAKO Europe, WAKO Panamerican, WAKO Asia, WAKO Oceania oraz WAKO Africa, które organizują zawody regionalne, np. mistrzostwa danego kontynentu czy kraju, oraz zostało utworzone – WAKO PRO specjalnie w celu organizacji pojedynków w formie zawodowej. Największymi zawodami są coroczne Mistrzostwa Świata.

W Polsce zarejestrowany jest Polski Związek Kickboxingu, który jest członkiem WAKO i który prowadzi szkolenia we wszystkich grupach wiekowych, formuluje kadrę narodową i współpracuje z krajowym i światowym systemem antydopingowym (Polada, WADA).

W kick boxingu jest wiele form rywalizacji, począwszy od bezkontaktowych, pokazowych walk przy muzyce, przez pojedynki na matach w formułach Pointfighting, Light Contact czy Kick-Light, a zakończywszy na walkach pełnokontaktowych w ringu, tj. Full-Contact, Low-Kick, K-1 Rules, Oriental Rules.

Dodatkowo istnieje również Polska Federacja Kickboxingu, której misją jest rozwój tej dyscypliny w Polsce i promocja sportu^{11, 12}.

11 <https://pfbk.pl/> (dostęp: 24.03.22 r.).

12 <http://pzkickboxing.pl/> (dostęp: 24.03.22 r.).

Z naszego regionu do znanych i odnoszących sukcesy zaliczają się m.in.: Damian Piskorz, Michał Polak, Marta Lipka, Wojciech Marjański, Piotr Kołakowski i Marzena Zalewska, odnoszący sukcesy zarówno w kick boxingu, jak i w karate¹³.

2.4. Karate

Karate prawdopodobnie powstało w starożytnych Chinach w klasztorze Shaolin. Motywem była obserwacja techniki ataku zwierząt i dodatkowo włączone techniki oddychania.

W karate wyodrębniły się dwa główne style walki:

- shotokan;
- kyokushinkai.

Założycielem karate shotokan (jap. *kara* – pusta, *te* – ręka) jest Gichina Funakoshi. Założycielem natomiast karate kyokushinkai (jap. Stowarzyszenie Poszukiwaczy Najwyższej Prawdy) jest Japończyk Masutatsu Oyama. Jedną z najistotniejszych tez karate jest stwierdzenie, że rozwój fizyczny to jedynie początek tej sztuki walki, natomiast celem głównym jest rozwój duchowy. Walki w obu stylach odbywają się z podziałem na kategorie wagowe. Obecnie karate uprawia ponad 2 mln ludzi na całej kuli ziemskiej.

Światowa Federacja Karate (WKF) wprowadziła dokładne przepisy organizacji i przeprowadzania zawodów. Skutkowało to tym, że WKF w roku 2000 została przyjęta do Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Natomiast w 2016 r. została zakwalifikowana do programu Igrzysk Olimpijskich.

Karate zadebiutowało na Igrzyskach Olimpijskich w Tokyo w 2021 r. (przełożone). Karate w Polsce ma swój początek w organizacjach takich, jak AZS, TKKF itp., gdzie zaczęły powstawać sekcje karate. Od 1972 r. w Warszawie przy AZS Szkoły Głównej Planowania i Statystyki istnieje samodzielna sekcja karate shotokan, a w tym samym czasie powstają szkoły według stylu karate kyokushinkai. W roku 1975 Polska zadebiutowała na Mistrzostwach Świata w Japonii w stylu kyokushinkai, natomiast we wrześniu 1976 r. nieoficjalnie brała udział w Mistrzostwach Europy w Mediolanie. W 1980 r. został powołany Polski Związek Karate z podziałem na komisje specjalistyczne: shotokanu i kyokushinkai (1983).

13 R. Pujszo, *Wojownicy bydgoskich uczelni*, op. cit.

W Polsce rywalizują ze sobą Polski Związek Karate i Polska Unia Karate, lecz na arenie olimpijskiej uznawana jest tylko Polska Unia Karate. Niestety podział w karate nie ogranicza się jedynie do dwu ww. stylów, istnieje bowiem jeszcze wiele innych szkół, a brak zjednoczenia był jedną z głównych przeszkód w przyjęciu tej dyscypliny do rodziny olimpijskiej¹⁴. Liczba zawodników karate odnoszących sukcesy na arenie krajowej i międzynarodowej (pochodzących z naszego regionu) jest tak duża, że autorzy postanowili przytoczyć przykładowo kilka nazwisk osobiście znanych, jak: Mariusz Migdalski, Mateusz Zarzecki, Marta Dzielak, Anna Fajkowska, Monika Jelinowska, Michalina Łoboda, Tomasz Łataś i inni^{15,16}.

2.5. MMA (Mixed Martial Arts)

Mixed Martial Arts (MMA), czyli mieszane sztuki walki, swój początek datują prawdopodobnie w starożytnej Grecji, a ich historycznym pierwowzorem był pankration. Rozgrywany również w trakcie igrzysk olimpijskich sposób walki, który dopuszczał techniki pochodzące z klasycznych greckich zapasów oraz z pięściarstwa. Oprócz niego walczyć można było właśnie w klasycznych zapasach, jak i w pięściarstwie.

Wersja nowożytna mieszanych sztuk walki ma swój początek w organizowanych w XX w. w Brazylii turniejów „vale tudo”, oraz japońskich zawodów z lat 70. – zwanych „kakatougi”¹⁷.

W latach 90. w Stanach Zjednoczonych zorganizowano pierwsze MMA pod nazwą UFC 1, natomiast w Japonii założono organizacje Shooto i Pancrase. Na początku XXI w. nastąpiła popularyzacja walk MMA, głównie za sprawą stacji telewizyjnych i rywalizacji dwu wielkich federacji: amerykańskiej UFC oraz japońskiej Pride. Po przejęciu przez Amerykanów federacji Pride rynek walk MMA został zdominowany przez UFC. Oprócz niej istnieją na świecie inne federacje o sporym prestiżu i zasięgu, jak ONE Championship i Bellator.

Przepisy w mieszanych sztukach walki (MMA) pozwalają zawodnikom walczyć z dużą dowolnością technik, a wszelkie nieliczne ograniczenia wynika-

14 R. Pujszo, *Zróżnicowanie morfologiczne i funkcjonalne kobiet uprawiających sporty walki*, Praca doktorska AWF we Wrocławiu (promotor prof. dr hab. J. Migasiewicz), Wrocław 2020.

15 R. Pujszo, *Wojownicy bydgoskich uczelni*, op. cit.

16 *Sportowcy wyczynowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego* (monografia), Wydawnictwo UKW, Bydgoszcz 2010.

17 https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieszane_sztuki_walki (dostęp: 29.03.22 r.).

ją wyłącznie z powodów bezpieczeństwa zawodników. Walka toczy się w tzw. oktagonie (nie na ringu), zarówno w pozycji stojącej, jak i leżącej, a dozwolone są rzuty, ciosy pięściami, kopnięcia, dźwignie, duszenia. Walkę prowadzi jeden sędzia w oktagonie oraz trzech sędziów punktujących na zewnątrz, a o wyniku decyduje znokautowanie przeciwnika, poddanie się przeciwnika, jak również zwycięstwo na punkty.

Przygotowanie techniczne zawodników obejmuje:

- boks klasyczny, jak również kick boxing i boks tajski;
- obalenia – pochodzące z zapasów, sambo, judo, jujutsu, brazylijskiego jiu jitsu)^{18,19}.

W Polsce odbywają się turnieje amatorskie oraz gale zawodowe, z których największe organizowane są pod szyldem Konfrontacji Sztuk Walki (KSW), Profesjonalnej Ligi MMA, Amatorskiej Ligi MMA, a nawet organizowane są walki celebrytek i celebrytów.

W celu usystematyzowania zawodów MMA w Polsce powołano MMA Polska (Martin Lewandowski), oraz Polski Związek Mieszanych Sztuk Walki (Sławomir Cypel) – który przekształcił się z Amatorskiej Ligi MMA. Obie organizacje zadeklarowały przestrzeganie przepisów antydopingowych.

Pomimo że w statutach obu tych organizacji wpisana jest promocja i rozwój tej dyscypliny na arenie międzynarodowej, to należy dodać, że organizacja powołana przez Martina Lewandowskiego (właściciela KSW) nie podlega pod jurysdykcję Światowej Agencji Antydopingowej WADA (w Polsce POLADA), natomiast Polski Związek Mieszanych Sztuk Walki podlega.

Polscy zawodnicy MMA walczyli na światowym poziomie z nikłymi rezultatami. W UFC wystąpiło 23 Polaków, w tym 20 mężczyzn i 3 kobiety. Mistrzostwa UFC zdobyła jedynie Joanna Jędrzejczyk, natomiast z mężczyzn jedynie Jan Błachowicz²⁰. Najbardziej popularna i szeroko reklamowana Gala KSW nie wnosi nic nowego do rozwoju tej dyscypliny. Jej poziom techniczny jest bardzo niski. Promowany medialnie idol KSW – Khalidow, a później Pudziński nie byli odnotowani w rankingu światowym. Niestety ujawniane wpadki

18 M. Adam, R. Pujszo, S. Kuźmicki, M. Szymański, S. Tabakov, *MMA fighters` technical, tactical preparation – fight analysis: a case study*, "Journal of Combat Sports and Martial Arts", 2015, nr 6, s. 35-41.

19 A. Kruszewski, A. Mołędys, *Wykorzystanie technik zapaśniczych wśród czołowych zawodników Mixed Martial Arts (MMA) federacji UFC i Bellator*, *Roczniki Naukowe Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku*, 2017, nr 2 (20), s. 57-64.

20 <https://www.lowking.pl/polacy-w-ufc-w-2019-wielkie-podsumowanie-i-statystyki/> (dostęp: 23.03.22 r.).

dopingowe (np. M. Filipowicza) w zawodowym MMA nakazują domniemywać, że samoświadomość zawodników nie jest kompatybilna z oczekiwaniami zachowań społecznych. Rygorystyczna kontrola czystości walki MMA – o duże pieniądze jest więc niezbędna²¹.

Z naszego miasta w trakcie różnego rodzaju gal MMA sukcesy odnosili: Artur Drażek, Wojciech Marjański, Bartłomiej Bartnicki, Paulina Kontna i wschodząca nadzieja bydgoskich sportów walki – Daria Brzozowska.

2.6. Taekwondo

Jest to dyscyplina sportowa o rodowodzie koreańskim, oparta na tradycyjnych rodzimych sportach walki, jak: taekyeon oraz sudok, które razem brały udział w życiu społecznym oraz rodzimych formacjach militarnych. Powstanie i rozwój taekwon-do są ściśle związane z życiem i działalnością Choi Hong Hi, który już jako nastolatek wyjechał do Japonii, gdzie rozpoczął trening i analizę japońskiego karate. Po II wojnie światowej wstąpił do armii koreańskiej, gdzie zaczął nauczać sztuki walki.

W latach 50. połączył techniki rodzimego tae kyon i japońskiego karate i przekształcił je w nowy styl walki, oparty na zupełnie innych założeniach. W ten sposób stworzył nową sztukę walki i nazwał ją „taekwon-do”. Zostało ono uznane za sport narodowy i wprowadzone do obowiązkowego szkolenia w armii koreańskiej, szkołach średnich i wyższych. Powstał również Koreański Związek Taekwon-Do, a jego pierwszym prezydentem został gen. Choi Hong Hi. Rozwój tego sportu spowodował, że została utworzona Międzynarodowa Federacja Taekwon-Do (ITF), w której skład weszli przedstawiciele: Wietnamu, Malezji, Singapuru, Federalnej Republiki Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Turcji, Włoch, Egiptu i Korei.

Niestety kolejne lata spowodowały rozłam w światowym taekwondo. Koreański Związek Taekwon-Do został przemianowany na Światową Federację Taekwon-Do (WTF). Zmieniono przepisy walki, wprowadzono 8 kategorii wagowych i rozpoczęto promocję w celu wprowadzenia dyscypliny do programu Igrzysk Olimpijskich. Taekwondo olimpijskie (nazwa: taekwondo WTF) powstało właśnie z tej nowej organizacji WTF i zadebiutowało jako dyscyplina

21 M. Petrou, L. Lazuras, M. Hillier, D. Mojtahedi, *Zachowania dopingowe u sportowców mieszanych sztuk walki: role norm społecznych i skuteczności samoregulacji*, „Międzynarodowy Dziennik Psychologii Sportu i Ćwiczeń”, 2022, nr 20 (4), s. 1086-1101.

pokazowa w 1988 r. w Seulu i później w Barcelonie, lecz jeszcze bez udziału medalowego. Pierwsze medale wręczono dopiero w Sydney w 2000 r.^{22,23}

W Polsce od 2007 r. istnieje Polski Związek Taekwondo Olimpijskiego z siedzibą w Warszawie. Jako związek podlega antydopingowej jurysdykcji zarówno polskiej („Polada”), jak i światowej WADA. Nasi reprezentanci, jak dotąd, nie zdobyli medalu na Igrzyskach Olimpijskich, a najlepsze wyniki to 5. i 9. miejsce w Rio w 2016 r. Karola Robaka i Piotra Pazińskiego oraz 5. miejsce naszej mistrzyni Europy Aleksandry Kowalczuk w Tokio w 2021 r.²⁴

22 A. Kołodziej, *Struktura treści walki sportowej reprezentacji Polski na Mistrzostwach Świata w Sankt Petersburgu w walkach drużynowych kobiet*, Praca magisterska AWF w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 1998.

23 <https://pl.wikipedia.org/wiki/Taekwondo> (dostęp: 27.03.22 r.).

24 <https://www.pztaekwondo.pl/> (dostęp: 27.03.22 r.).

3. Metodologia badań

Celem badań było zebranie jak największej liczby informacji biograficznych dotyczących bydgoskich klubów sportowych, jedno- lub wielosekcyjnych w których trenowane są sporty walki o dalekowschodnim rodowodzie oraz ewentualne ich nowoczesne odmiany.

Do analizy brano wyłącznie te dyscypliny, które zrzeszone są w federacje krajowe lub polskie związki i te kluby, w których zawodnicy startują co najmniej na poziomie Pucharu Polski.

Dodatkowo uwzględniano kluby, w których ćwiczy się wyłącznie samoobronę opartą na dalekowschodnich sportach walki w grupach dorosłych, młodzieżowych i dziecięcych, co przynosi istotne korzyści społeczne.

Dane do klubowych biogramów zbierano pocztą tradycyjną, mailową, poprzez portale społecznościowe, lub za pomocą wywiadu bezpośredniego – poprzez wypełnianie wzorca biogramu klubowego własnego autorstwa.

Przesłanie do autorów wzorca biogramu klubowego stanowiło zgodę na publikowanie wizerunku danego klubu/sekcji z zachowaniem warunków RODO. Wszelkie zdjęcia stanowiły własność osób/klubów, które przesłały je autorom lub pozwoliły na pobranie z własnej strony internetowej.

Informacje sportowe, trenerskie, administracyjne, bądź prywatne zawarte w biogramie klubowym sprawdzano losowo, konfrontując je z doniesieniami prasowymi, książkowymi, bądź też z informacjami na stronach internetowych wskazywanych publikatorów sportowych, w leksykonach statystycznych związków lub federacji sportowych. Nie publikowano incydentalnych/jednorazowych wyników sportowych oraz informacji bez pokrycia.

W publikacji nie uwzględniono również osób trenujących aikido, gdyż mimo dużej popularności tej sztuki walki i istnienia klubów aikido, w Bydgoszczy nie są rozgrywane zawody, a jedynie pokazy.

Odstąpiono również od publikowania sekcji wyłącznie zapaśniczych, gdyż dyscyplina ta posiada rodowód antyczny, a bydgoski klub „Gwiazda”, mający w swych szeregach wybitnych zapaśników, był już wielokrotnie opisywany we wcześniejszych monografiach.

W tekście występują skróty dyscyplin: BJJ – brazylijskie jiu jitsu, MMA – Mixed Martial Arts.

Jak zawsze w badaniach na materiale ludzkim, nie ze wszystkimi klubami udało się nawiązać kontakt oraz nie wszystkie kluby chciały zaistnieć w niniejszej monografii – co zostało przez autorów uszanowane.

Łącznie zebrano biogramy 14 bydgoskich klubów/sekcji sportów walki, w tym jeden przypadek nieistniejącej już organizacji BKS „Polonii” Bydgoszcz przytoczono ze względu na historyczny wkład w ich rozwój.

4. Biogramy bydgoskich klubów sportów walki

4.1. Akademia Sztuk Walki Black Panther

Krzysztof Brzozowski – trener i właściciel klubu

Założyciel i główny trener ASW Black Panther Bydgoszcz, lat 47 – trenuje od 14. roku życia, czyli już 33 lata. Jest trenerem/wychowawcą mistrzów Polski oraz mistrzów Europy, pasjonatem sportów walki. Zaawansowanie techniczne to: posiadacz dwóch czarnych pasów w kung-fu w stopniu 4. i 2. dana, jak również brązowego pasa w brazylijskim jiu jitsu. Pod względem organizacyjnym jest członkiem międzynarodowej organizacji Zenith Jiu Jitsu Team Robert Drysdale.

Jako zawodnik jest wielokrotnym medalistą turniejów w brazylijskim jiu jitsu, mistrzem Polski w brazylijskim jiu jitsu (2019, 2021).

Robert Świerblewski

Trener odpowiedzialny za przygotowania zapaśnicze. Jako zawodnik jest multimedalistą turniejów zapaśniczych. Jest również mistrzem Polski w formule No Gi w brazylijskim jiu jitsu oraz uczestnikiem pierwszych edycji walk w KSW.

Rys historyczny

Akademia Sztuk Walki założona została w 2006 r. Klub ma do swojej dyspozycji duży obiekt w centrum dzielnicy Wyżyny w Bydgoszczy, z profesjonalnym zapleczem treningowym, na które składa się 100 m² maty, ring i siłownia. Treningi obejmują profesjonalnych zawodników, ale także amatorów i dzieci, które stanowią nadzieję naszego Klubu i z których wyłoni się drugie pokolenie mistrzów Polski, wychowanych i wytrenowanych w Akademii Black Panther w Bydgoszczy.

W klubie odbywają się zajęcia z MMA, grapplingu, boksu/kick boxingu oraz brazylijskiego jiu jitsu. Treningi prowadzone są w grupie dziecięcej, rekreacyjnej lub zawodniczej.

Zaproponowane jest nazewnictwo grup ćwiczebnych:

- Young Panthers – Grappling, 5-7 lat;
- Young Panthers – Grappling, 8-11 lat;
- Grupa Początkująca MMA, min. 12 lat;
- Grupa dla Dorosłych Boks/Kickboxing;
- Grupa Zawodnicza MMA.

Osiągnięcia

Daria Brzozowska – lat 17, trenuje 11 lat. Czynna zawodniczka od 2016 r. Jest multimedalistką turniejów zapaśniczych, grapplingowych, brazylijskiego jiu jitsu oraz MMA. Została najlepszą zawodniczką Amatorskiej Ligi MMA w roku 2021.

Jako zawodniczka MMA:

- złoty medal – Mistrzostwa Europy MMA w 2020 r.;
- złoty medal – Mistrzostwa Polski MMA w 2020 r.;
- złoty medal – Mistrzostwa Polski MMA w 2021 r.;
- złoty medal – Puchar Polski MMA w 2020 r.

Fot. 1. Daria Brzozowska – ASW Black Panther, 2021/22

Jako zawodniczka brazylijskiego jiu jitsu:

- srebrny medal – Mistrzostwa Polski w 2019 r.;
- złoty medal – Mistrzostwa Polski (formuła No Gi) w 2020 r.;
- srebrny medal – Mistrzostwa Polski (formuła No Gi) w 2021 r.;
- złoty medal – Puchar Polski (formuła No Gi) w 2020 r.;
- złoty medal – Puchar Polski (formuła No Gi) w 2021 r.

Jakub Drozdowski – lat 21, trenuje 9 lat, multimedalista, startujący zarówno w MMA, jak i brazylijskim jiu jitsu.

Jako zawodnik MMA:

- złoty medal – Puchar Polski w 2019 r.;
- złoty medal – Puchar Polski w 2021 r.;
- brązowy medal – Mistrzostwa Polski w 2021 r.;
- złoty medal – Mistrzostwa Polski w 2022 r.

Wygrane walka MMA na galach Ragnarok 1 oraz Ragnarok 2, w 2019 r.

Fot. 2. Jakub Drozdowski – ASW Black Panther, 2021/22

Jako zawodnik brazylijskiego jiu jitsu:

- brązowy medal – Mistrzostwa Polski (formuła No Gi) w 2021 r.;
- złoty medal – Mistrzostwa Polski (formuła No Gi) w 2022 r.

Fot. 3. Sebastian Oracki – ASW Black Panther, 2021/22

Sebastian Oracki – lat 24, student Politechniki Bydgoskiej, trenuje 6 lat. Specjalizuje się w MMA.

Jako zawodnik MMA:

- złoty medal – Puchar Polski w 2021 r.;
- srebrny medal – Akademickie Mistrzostwa Polski w 2020 r.;
- srebrny medal – Akademickie Mistrzostwa Polski w 2021 r.;
- złoty medal – Mistrzostwa Polski w 2021 r.;
- wygrana walka MMA na gali EFN, w 2022 r.

Plany na przyszłość

Nasze najbliższe plany to udział w obozach przygotowawczych z czołówką zawodników polskiego MMA i grapplingu oraz ciągły rozwój naszych umiejętności. Kolejnym etapem będzie podjęcie zawodowych pojedynków MMA w Polsce i Europie, a może i jeszcze dalej.

4.2. AZS Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Krzysztof Żurawski – trener AZS, Maciej Makowski – trener AZS

Obaj trenerzy wywodzą się z sekcji judo BKS „Polonia” Bydgoszcz, obaj byli medalistami Mistrzostw Polski w Judo.

Rys historyczny

Klub powstał po rozwiązaniu BKS „Polonia” w 2003 r. Obiekty treningowe, wraz z zawodnikami sekcji judo, piłki nożnej i tenisa weszły w struktury KU AZS Akademii Bydgoskiej (później UKW).

Pierwszym kierownikiem sekcji był Maciej Klotz (2003–2005), a trenerami byli:

- Hubert Cysdorf – filia sekcji SMS Fordon do 2015 r.;
- Jerzy Żmudziński (obiekty przy ul. Sportowej 2 – do 2010 r.);
- Maciej Makowski (SP Białe Błota);
- Maciej Królikowski;
- Artur Lewandowski (obiekty przy ul. Sportowej 2 – do 2010 r.);
- Krzysztof Żurawski (obiekty przy ul. Sportowej 2 – do 2010 r.).

Od 2005 r. do chwili obecnej kierownikiem sekcji jest K. Żurawski. Maciej Makowski oraz K. Żurawski pełnią również rolę trenerów (obiekty CEK-FiS UKW, ZSP nr 5 w Bydgoszczy i SP Brzoza – K. Żurawski, SP Białe Błota – M. Makowski).

Aktualnie w sekcji funkcjonuje 6 grup trenujących, 4 grupy naborowe i 2 grupy zaawansowane, w których trenuje łącznie około 150 zawodników i zawodniczek oraz pracuje 2 trenerów.

Zawodnicy trenują w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Bydgoszczy, w Szkole Podstawowej w Białych Błotach, w Szkole Podstawowej w Brzozie oraz w obiektach CEKFiS UKW. W ramach treningów prowadzone są również tzw. campy, czyli seminaria, konsultacje i staże sportowe z uznanymi mistrzami judo, natomiast w okresie przerwy zimowej i wakacji letnich zawodnicy podnoszą swoje umiejętności na obozach sportowych.

Zawodniczki i zawodnicy naszego klubu odnoszą sukcesy zarówno na arenie ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej.

Osiągnięcia

W latach 2004–2022 zawodnicy zdobyli ponad 100 medali Pucharów Polski (org. Polski Związek Judo) w kategoriach wiekowych: junior młodszy, junior, senior.

Do czołowych zawodników należeli: Maciej Klotz, Maciej Królikowski, Artur Pujszo, Radosław Koszczyński, Maciej Iwański, Karol Tomaszewski, Karol Zdrojewski, Remigiusz Augustowski, Kasandra Hanelt, Marta Marcinkowska, Barbara Chmielewska, Michał Giża, Krzysztof Kapeliński, Maciej Kranz.

Fot. 4. Najmłodszy judocy AZS z trenerem Żurawskim – Bydgoszcz 2022

Medale Mistrzostw Polski zdobywali:

- Kasandra Hanelt – najbardziej utytułowaną zawodniczką AZS była wielokrotna mistrzyni Polski i multimedalistka Mistrzostw Polski we wszystkich grupach wiekowych w latach 2011–2018;
- Maciej Kranz – złoty medal, Mistrzostwa Polski Juniorów, 2005;

Fot. 5. Kasandra Hanelt – Bydgoszcz 2016

- Radosław Koszczyński – srebrny medal, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych, 2006;
- Remigiusz Augustowski – brązowy medal, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych, 2007;
- Karol Tomaszewski – brązowy medal, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych, 2007;
- Karol Zdrojewski – brązowy medal, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych, 2007;
- Maciej Iwański – brązowy medal, Mistrzostwa Polski Juniorów, 2007;
- Karol Tomaszewski – brązowy medal, Mistrzostwa Polski Juniorów, 2010;
- Adrian Świczerewski – srebrny medal, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych, 2011;
- Aleksandra Nowaczewska – brązowy medal, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych, 2021.

Zawody Międzynarodowe (org. Międzynarodowa Federacja Judo, Europejska Unia Judo):

- Maciej Kranz – złoty medal, Puchar Świata Juniorów, 2005;
- Kasandra Hanelt – brązowy medal, Puchar Europy Juniorek Młodszych, 2012;
- Kasandra Hanelt – złoty medal, Puchar Europy Juniorek Młodszych, 2012;

- Kasandra Hanelt – brązowy medal, Puchar Europy Juniorek Młodszych, 2012;
- Kasandra Hanelt – brązowy medal, Puchar Europy Juniorek Młodszych, 2013.

Fot. 6. Kasandra Hanelt, brązowy medal Pucharu Europy, Bielsko-Biała 2013

Ważne wydarzenie z życia klubu

Ważnym wydarzeniem pod względem propagowania sportu były sukcesy trenera Huberta Cysdorfa, które odnosił w rywalizacji w grupie Masters (Weterani). Należy wspomnieć, że Hubert Cysdorf był jednym z pionierów judo i jednym z pierwszych trenerów wywodzących się z sekcji judo BKS „Polonii” Bydgoszcz. W kategorii Masters był dwunastokrotnym mistrzem Polski oraz wielokrotnym medalistą Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata. Pokonywał również japońskich mistrzów.

Równie ważny był udział trenerów Macieja Makowskiego i Krzysztofa Żurawskiego w niedawno wprowadzonej w Polskim judo konkurencji – kata. Startując w konkurencji kodokan goshin jutsu, zdobyli 2 srebrne medale Mistrzostw Polski i 1 brązowy w Pucharze Polski.

Plany na przyszłość

Dalszy rozwój klubu i judo akademickiego – szczególnie w trudnej sytuacji: zarówno tej pandemicznej, jak i wojny u naszych granic.

4.3. AZS Wyższej Szkoły Gospodarki

**Prezes AZS-WSG – Filip Wiśniewski, trener sportów walki WSG
– Ryszard Pujszo**

Rys historyczny

Powstał w roku 2001 jako klub wielosekcyjny, posiadający w swojej strukturze również sporty walki. W klubie funkcjonuje 15 sekcji sportowych, głównie o charakterze akademickim. Studenci AZS startują we wszystkich zawodach światowego formatu, jak również w krajowych zawodach akademickich i otwartych. Liczba wszystkich zawodników wynosi od 250 do 270 osób. Aktualnie prezesem AZS WSG jest mgr Filip Wiśniewski, a trenerem sportów walki – dr inż. Ryszard Pujszo.

Początkowo funkcjonowała sekcja judo o charakterze wyłącznie akademickim, której zawodnicy/studenti startowali wyłącznie w zawodach organizowanych przez struktury centralne lub lokalne AZS-u. Były to Akademickie Mistrzostwa Polski, oraz Kujawsko-Pomorskie Mistrzostwa Uczelni Wyższych. Klub posiada w Campusie uczelnianym wielofunkcyjną halę sportową, mniejszą halę do fitness z przystosowaniem do sportów walki, oraz dobrze wyposażoną siłownię. Klub AZS legitymuje się wspaniałymi wynikami sportowymi swoich studentów – zarówno na Igrzyskach Olimpijskich, jak i na Mistrzostwach Świata i Europy w takich dyscyplinach, jak: podnoszenie ciężarów, wioślarstwo i kajakarstwo. Jest zdecydowanie najbardziej widoczną akademicką wizytówką sportową naszego miasta i regionu.

W roku 2022 powstała sekcja sambo z trenerem Ryszardem Pujszo, który jednocześnie jest doradcą trenera kadry narodowej w sambo.

Fot. 7. Bydgoscy medaliści w sambo: Andriej Kondiukhov, Mateusz Garbacz i Artur Pujszo, Kraków 2022

Osiągnięcia

Artur Pujszo – judoka, akademicki mistrz Polski, wielokrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski, złoty medalista Mistrzostw Stanów Zjednoczonych oraz dwukrotny medalista prestiżowych zawodów judo US „Open”. Jest również wielokrotnym uczestnikiem Akademickich Mistrzostw Europy, złotym medalistą Pucharu Polski w Sambo oraz mistrzem Polski w sambo. Reprezentował również Polskę na Mistrzostwach Świata i Europy w Sambo. (pozostałe sukcesy w sportach walki osiągnął, reprezentując inne kluby).

Mateusz Garbacz – judoka, wielokrotny akademicki mistrz Polski, mistrz Polski w sambo i reprezentant Polski na Mistrzostwach Europy w Sambo (pozostałe sukcesy w sportach walki osiągnął, reprezentując inne kluby).

Andriej Kondiukhov – sambista, srebrny medalista Pucharu Polski w Sambo, wicemistrz Polski w Sambo, mistrz Polski w brazylijskim jiu jitsu.

Ważne wydarzenie z życia klubu

W tej chwili za najważniejsze wydarzenie uważa się powołanie wyuczynowej sekcji sambo i odniesienie przez zawodników sukcesów sportowych

już na starcie zarówno w sambo, jak i w judo. Szczególnie istotna zdaje się być współpraca z klubem sportów walki: Wojciech Szuliński – Martial Arts Academy w Nowym Jorku.

Fot. 8. Artur Pujszo – 2 złote medale, Fot. 9. Artur Pujszo – 2 medale, Judo US „Open” Mistrzostwa Stanów Zjednoczonych Floryda, 2022 w Judo, 2022

Plany na przyszłość

Plany dotyczą tylko najbliższej przyszłości ze względu na sytuację na świecie, zarówno tę postpandemiczną, jak i wojenną. Celem praktycznym jest powiększenie pola maty treningowej. Celem sportowym jest kontynuowanie współpracy z Wojciechem Szulińskim – Martial Arts Academy w Nowym Jorku oraz udany występ (2022) w Pucharze Prezydenta USA w Judo.

4.4. BKS „Polonia” Bydgoszcz – sekcja judo

Hubert Łukowski – pierwszy trener sekcji judo

Rys historyczny

Sekcja została założona w roku 1961, a głównym inicjatorem był por. Arkadiusz Wawrzyniak. Klub nie posiadał własnej sali treningowej, a zajęcia odbywały się w udostępnianych obiektach. Klub rozpadł się w roku 2003, a jego obiekty, które były własnością Miasta, zostały przekazane uczelni – dzisiejszemu Uniwersytetowi Kazimierza Wielkiego. Istnienie sekcji judo dzieli się praktycznie na 3 etapy: etap pierwszy/pionierski, etap drugi/rozwoju, etap trzeci/końcowy, które jednak nie mają ścisłej granicy.

Etap pierwszy (pionierski) to mniej więcej lata 1961–1969/70, gdy trenerem głównym był Hubert Łukowski, który korzystał również z pomocy legendarnego trenera judo z Gdańska – Ryszarda Zieniawy. Sekcja judo nie posiadała własnej sali, trenowała w wynajętych obiektach (przeważnie szkolnych: SP50, SP6), na rozkładanej macie zapaśniczej. W tym czasie trudno było o wysokie wyniki, a jednak pojawili się już pierwsi medaliści Mistrzostw Polski.

Osiągnięcia:

- Kazimierz Gwizdała – medalista Mistrzostw Polski Federacji „Gwardia”, reprezentant Polski na Mistrzostwach Europy Młodzieży, medalista Mistrzostw Polski Młodzieży;
- Leszek Fuss – brązowy medalista Mistrzostw Polski Seniorów, medalista Mistrzostw Polski Młodzieży, medalista Pucharu Świata (wtedy Turniej Warszawski);

- Jerzy Żmudziński – srebrny medalista Mistrzostw Polski Federacji „Gwardia”;
- Witold Kustra – medalista Mistrzostw Polski Juniorów, medalista Mistrzostw Polski Młodzieży (później GKS „Wybrzeże” Gdańsk);
- Kazimierz Sienkiewicz – medalista Mistrzostw Polski Młodzieży;
- Marian Krueger – złoty medalista Pucharu Polski Młodzieży (wtedy dwudziestolatków);

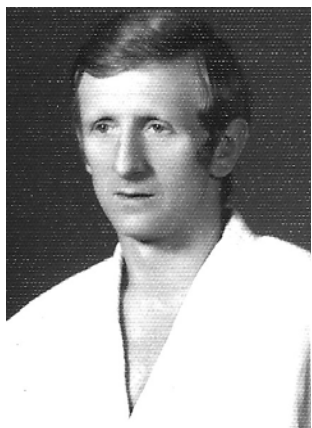
Fot. 10. Historyczny zespół „Polonii” – Kazimierz Gwizdała, Marian Krueger, Ryszard Władimirow, Adam Lewandowski, prawdopodobnie Drużynowe Mistrzostwa Polski Młodzieży (Białystok)

- Józef Kaźmierczak – brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów;
- Jerzy Kowalczyk – brązowy medalista Mistrzostw Polski Młodzieży, medalista Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;
- Andrzej Morawiec – brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów;
- Zbigniew Chwieszczenik – brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów i Młodzieży;
- Sylwester Jędrusiński – brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów.

Wybitnym zawodnikiem tego okresu był Kazimierz Gwizdała – wielokrotny mistrz Polski, który jednak największe sukcesy odnosił po przeniesieniu się do klubu GKS „Wybrzeże” Gdańsk.

Za symboliczny punkt zakończenia tego okresu można przyjąć obóz sportowy zarówno seniorów, jak i juniorów „Polonii”, w którym wzięło udział około 80 zawodników, a który odbył się w Tucholi w sierpniu 1969 r.

Etap drugi (rozwoju) – to mniej więcej lata 1969/70–1985, gdy do trenera Łukowskiego dołączyli w procesie szkolenia dawni zawodnicy Ryszard Władimirow i Hubert Cysdorf.

Hubert Cysdorf – trener judo, Ryszard Władimirow – trener judo

Obydwaj trenerzy, pomimo że nie pracowali do końca tego okresu, przyczynili się do rozwoju sekcji, wychowując wielu późniejszych mistrzów judo i przekazując ich pod opiekę Huberta Łukowskiego.

Warunki treningowe nadal były trudne, bo sekcja nie posiadała własnej sali. Treningi odbywały się w tzw. „Piekiełku”, czyli swego rodzaju barako-bunkrze na stadionie „Polonii” lub też w wynajmowanej salce przy ul. Gimnazjalnej.

W tym właśnie okresie pojawili się: Ryszard Pujszo, Jerzy Rokita, Andrzej Rokita, Piotr Szarafiński, Krzysztof Kucewicz, Andrzej Sądej, Lech Rudnicki, Jan Siemiński, Henryk Sienkiewicz, Ryszard Szczesik i inni.

W późniejszym okresie do sekcji dołączyli również: Jerzy Świniarski, Andrzej Matwiszyn, a zespół „Polonii”, wzmocniony czynnymi jeszcze zawodnikami poprzedniego pokolenia, jak: Zenon Dietrich, Jerzy Żmudziński, Adam Lewandowski, odnosił również na arenie ogólnopolskiej sukcesy drużynowe w Pucharze Polski (wtedy Puchar Federacji) i występował w I i II lidze judo.

Do dużych sensacji dochodziło również w towarzyskich zawodach drużynowych z zespołami „Dynamo” Czerkasy, „Dynamo” Schwerin, „Post” Schwerin, gdyż zwyciężali właśnie „poloniści”.

Również w tym czasie doszło chyba po raz pierwszy w historii do pojedynku różnych sportów walki, gdy judocy „Polonii” zmierzyli się w wypełnionej do ostatniego miejsca hali Astorii z zapaśnikami „Gwiazdy”.

Fot. 11. Zespół judoków „Polonii” Bydgoszcz, który wywalczył I ligę judo, Żnin 1976

W ostatnim szeregu od lewej: Ryszard Pujso, Jerzy Świniarski, Ryszard Szczesik, Jerzy Rokita, Zenon Dietrich, Henryk Sienkiewicz, Jacek Przywieczerski.

W drugim szeregu: Hubert Łukowski (z synem na ręku), Witold Fiutak, Sławomir Kuczora i po prawej z brzegu – Jerzy Żmudziński. Pozostałych osób nie rozpoznano.

Na zdjęciu brakuje: Andrzeja Sądeja, Jana Siemińskiego i Lecha Rudnickiego, którzy dojechali później z obozu kadry narodowej.

Ten widoczny na zdjęciu zespół judoków BKS „Polonii” wywalczył awans do ekstraklasy (wtedy I liga) judo na rok 1977.

Osiągnięcia

Indywidualnie:

- Ryszard Pujszo – brązowy medalista Mistrzostw Europy Seniorów, multimedalista Mistrzostw Polski, medalista zawodów Pucharu Europy i Pucharu Świata, uczestnik Mistrzostw Świata oraz dwukrotnie Akademickich Mistrzostw Świata.
- Andrzej Sądej – brązowy medalista Mistrzostw Europy Seniorów i Młodzieży, wielokrotny mistrz Polski (w barwach „Gwardii” Wrocław), brązowy medalista Akademickich Mistrzostw Świata, medalista zawodów Pucharu Europy i Pucharu Świata, uczestnik Mistrzostw Świata.
- Henryk Sienkiewicz – medalista Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Seniorów, Juniorów i Młodzieży, uczestnik Mistrzostw Europy Juniorów.
- Jan Siemiński – wielokrotny medalista Mistrzostw Polski Juniorów i Młodzieży, uczestnik Mistrzostw Europy Młodzieży, medalista Pucharu Polski Juniorów.
- Jerzy Rokita – medalista Mistrzostw Polski Juniorów oraz Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży.
- Lech Rudnicki – medalista Mistrzostw Polski oraz Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży.
- Piotr Szarafiniak – mistrz Polski juniorów i wielokrotny medalista Pucharu Polski Juniorów.
- Andrzej Rokita – medalista Mistrzostw Polski Juniorów i medalista Pucharu Polski Juniorów.
- Sławomir Kuczora – medalista Mistrzostw Polski Juniorów i medalista Pucharu Polski Juniorów.

Drużynowo:

- BKS „Polonia” – brązowy medal Pucharu Polski (wtedy Puchar Wojewódzkich Federacji Sportowych).
- BKS „Polonia” – udział w I i II lidze judo seniorów.

Etap trzeci (końcowy) – są to w przybliżeniu lata 1986–2003. W tym czasie kończą kariery sportowe Jerzy Rokita i Ryszard Pujszo, którzy na zmianę zaczynają prowadzić judoków „Polonii”. Główny ciężar podejmuje jednak Jerzy Rokita, a Ryszard Pujszo poświęca się treningowi judo z bydgoskimi akademikami.

W tym okresie zespół trenuje już w specjalistycznej hali do sportów walki i ma do dyspozycji niewielką siłownię w obiekcie głównym „Polonii” przy ul. M. Curie-Skłodowskiej oraz korzysta z przystosowanej sali do sportów walki przy ul. Jaworowej. Dodatkowo tworzone są klasy sportowe o profilu judo w SP 20, SP 61, a nawet pilotażowo judo pojawia się w LO 7.

Sekcja łącznie liczy około 250-300 zawodników we wszystkich grupach wiekowych. Pojawiają się młode talenty: Krzysztof Żurawski, Piotr Brzozowski, Waldemar Banaszak, Grzegorz Karow, Maciej Pyszka, Maciej Kloc, Krzysztof Prus, Emilia Dubicka, Jarosław Langner, Krzysztof Maciejewski, a zespół „Polonii” z powodzeniem walczy w zawodach drużynowych zarówno w Mistrzostwach Polski, jak i w towarzyskich zawodach międzynarodowych.

Po odejściu trenera Ryszarda Pujszo do sportu akademickiego w roku 1991, główne szkolenie prowadzi Jerzy Rokita z pomocą Andrzeja Rokity. W 2003 r. z powodu upadłości finansowej klubu sekcja judo „Polonii” Bydgoszcz przestaje istnieć.

Osiągnięcia

Indywidualne:

- Waldemar Banaszak – medalista Akademickich Mistrzostw Świata, medalista Pucharu Europy, multimedalista Mistrzostw Polski Seniorów i Pucharu Polski we wszystkich grupach wiekowych;
- Maciej Kloc – mistrz Polski młodzieży, wielokrotny medalista Pucharu Polski Seniorów;
- Krzysztof Maciejewski – mistrz Polski juniorów, wielokrotny medalista Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;
- Krzysztof Żurawski – medalista Mistrzostw Polski Juniorów i Młodzieży, medalista Pucharu Polski w kategorii juniorów i młodzieży;
- Krzysztof Prus – mistrz Polski juniorów, wielokrotny medalista Mistrzostw Polski Młodzieży, medalista Pucharu Polski w kategorii juniorów i młodzieży;
- Piotr Brzozowski – medalista Mistrzostw Polski oraz wielokrotny medalista Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;
- Sławomir Frączek – medalista Mistrzostw Polski oraz wielokrotny medalista Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;

- Jarosław Langner – medalista Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;
- Maciej Pyszka – medalista Mistrzostw Polski oraz wielokrotny medalista Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;
- Grzegorz Karow – medalista Mistrzostw Polski oraz wielokrotny medalista Pucharu Polski Juniorów i Młodzieży;
- Mariusz Mudło – medalista Mistrzostw Polski oraz medalista Pucharu Polski Młodzieży;
- Jarosław Kuich – medalista Mistrzostw Polski oraz medalista Pucharu Polski Juniorów.

Drużynowe:

- „Polonia” – brązowy medal Mistrzostw Polski Juniorów (1984);
- „Polonia” – złoty medal Mistrzostw Polski Juniorów (1988);
- „Polonia” – brązowy medal Mistrzostw Polski Seniorów (2003).

Ostatnim aktem istnienia sekcji judo BKS „Polonia” po ponad 40 latach sukcesów są zimowe treningi w 2003 r. w nieogrzewanej sali, oświetlanej własnym agregatem prądotwórczym, na macie pokrytej szronem.

Zamiast planów na przyszłość

Sekcja judo „Polonii” Bydgoszcz już nie istnieje, trudno więc planować przyszłość sportową. Warto jednak zastanowić się, czy sekcja pozostawiła po sobie jakiś ślad, czy była być może prekursorem różnego rodzaju sportów walki w Bydgoszczy i nie tylko, a jej „absolwenci” nadal się do tego przyczyniają:

- Andrzej Sądej – trener i szef Wyszkozenia Kanadyjskiego Związku Judo;
- Ryszard Pujszo – trener judo i sambo, doradca trenera kadry narodowej w sambo; współpracownik Martial Arts Academy w Nowym Jorku;
- Jan Siemiński – trener judo TSV Kronshagen (Niemcy);
- Sławomir Kuczora – trener/zawodnik Judo Osnabrück (Niemcy);
- Henryk Sienkiewicz – trener w Klubie Judo w Syracuse (USA);
- Mariusz Weddzel – założyciel i trener Centrum Szkolenia Sztuk Walki Wing Chun Kung Fu (Bydgoszcz);

- Jędrzej Przeniosło – założyciel i trener Krav Maga Team (Bydgoszcz);
- Zbigniew Chwieszczenik – trener Judo Central YMCA w Toronto (Kanada), stażysta w Japanese Canadian Cultural Centre.

Czytelniku, Tobie do rozważenia pozostawiamy pytanie: Czy judocy „Polonii” Bydgoszcz przyczynili/przyczyniają się do rozwoju sportów walki? Czy idea piękna szlachetnej walki, zaszczerpiona przez prekursorów, jak: Hubert Łukowski, Ryszard Władimirow i Hubert Cysdorf, jest nadal żywa i aktualna?

4.5. Bydgoska Szkoła Kyokushin Karate

Artur Wilento – prezes klubu i główny trener

Rys historyczny

Bydgoska Szkoła Kyokushin Karate została zarejestrowana w 2004 r. Pierwszymi założycielami byli Mariusz Rudziński i Piotr Garczyński.

Obecnie funkcję prezesa i głównego instruktora pełni Artur Wilento (5 dan), a pomagają mu Krzysztof Komorowski i Beata Materek. Historia klubu związana jest z powstaniem Polskiej Federacji Kyokushin Karate, z którą do tej pory klub współpracuje.

Klub jest aktualnie członkiem Polskiej Federacji Kyokushin Karate i Polskiego Związku Karate oraz Kujawsko-Pomorskiego Okręgowego Związku Karate. Prowadzone są zajęcia związane z kyokushin karate, uzupełniane o elementy z innych sztuk i sportów walki. W naszych sekcjach ćwiczą dzieci, młodzież i dorośli z podziałem na wiek i stopnie zaawansowania.

Każdy może znaleźć coś dla siebie. Większość ćwiczy z myślą o swoim rozwoju poprzez sztukę walki. Niemniej nasi reprezentanci stają do rywalizacji sportowej na różnych szczeblach, osiągając dobre wyniki sportowe – zarówno w konkurencjach kata (formy), jak i kumite (walki).

Formuła walki sportowej to kumite pełnokontaktowe w odmianie knock-down.

Najmłodszy podczas walki stosują szereg ochroniaczy zabezpieczających przed urazami. Cała działalność klubu udokumentowana jest na oficjalnej stronie internetowej; [http: bydgoszczkarate.pl](http://bydgoszczkarate.pl).

Fot. 12. Grupa najmłodszych adeptów karate – Szklarska Poręba 2021

Oprócz regularnych zajęć treningowych istnieje możliwość uczestniczenia w dodatkowych szkoleniach organizowanych przez federację, klub lub przy współpracy z innymi stowarzyszeniami. Najmłodsi adepci karate chętnie wyjeżdżają na letnie i zimowe szkoły karate oraz młodzieżowe obozy sportowe, organizowane w różnych częściach naszego kraju. Dorośli biorą udział w seminariach poświęconych szkoleniu kadr instruktorskich i sędziowskich, rozwijaniu umiejętności i poznawaniu innych sztuk i sportów walki, obozach kyokushin karate.

Naszym głównym miejscem treningowym jest ZS-32 przy ul. Kruczej 5a, gdzie treningi prowadzą Artur Wilento (5 dan) i Beata Materek (1 kyu). Sekcja naszego klubu znajduje się również przy ul. Sierociej 17, gdzie treningi prowadzi Mikołaj Trojanek (2 dan).

Osiągnięcia

Wielu zawodników i zawodniczek osiągało i nadal osiąga medalowe wyniki w Mistrzostwach Polski, Pucharze Polski, zawodach w regionie, jak również w turniejach międzynarodowych.

Wyróżniający się zawodnicy to m.in.:

Hubert Czerwiński, Kacper Glanc, Gracjan Materek, Patryk Nowak, Mariusz Rudziński, Adrianna Sängler, Igor Suchodolski, Mikołaj Trojanek, Paulina Westphal, Julia Żelazek.

- Kacper Glanc – brązowy medal Mistrzostw Europy Kadetów (Shinkyokushin) w 2011 r.

- Adrianna Sanger – srebrny medal w Mistrzostwach Polski Juniorów (kata) w 2017 r., srebrny medal w Mistrzostwach Polski Juniorów (kata) w 2019 r.
- Julia Źelazek – złoty medal (kata), brązowy medal (kumite) w Mistrzostwach Polski Juniorów w 2017 r.
- Igor Suchodolski – srebrny medal w Mistrzostwach Polski Juniorów (kata) w 2017 r.
- Patryk Nowak – złoty medal (kata), brązowy medal (kumite) w Mistrzostwach Polski Juniorów w 2017 r., srebrny medal (kata), srebrny medal (kumite) w Mistrzostwach Polski Juniorów w 2019 r.
- Drużyna klubu – srebrny medal w Mistrzostwach Polski Juniorów (PFKK) w 2016 r.
- Drużyna klubu – srebrny medal w Mistrzostwach Polski Juniorów (kata) w 2017 r.
- Drużyna klubu – srebrny medal w Mistrzostwach Polski Północnej Juniorów w 2017 r.

Plany na przyszłość

Najważniejszym celem naszego klubu jest propagowanie sztuki walki wśród dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych. Zawody sportowe są ważnym elementem działalności, ale tylko wypadkową naszej pracy. Cieszymy się wspólnymi zajęciami i możliwością dzielenia się swoją pasją z chętnymi do wspólnych treningów.

4.6. Bydgoski Klub BJJ „Espadon”

Trenerzy klubowi – Marek Matusiak, Sławomir Bogdaszewski, Krzysztof Miła

Rys historyczny

Historia klubu „Espadon” sięga końca ubiegłego wieku i jest nierozdzielnie związana z rozwojem w Polsce brazylijskiego jiu jitsu. W 1998 r. ówczesny główny instruktor Bydgoskiego Klubu Aikido, Marek Matusiak, posiadacz stopnia mistrzowskiego 1 dan aikido, zainteresował się nowym sportem walki, brazylijskim jiu jitsu (BJJ), nawiązał kontakt z poznańskim klubem „Strefa Walki” i zaczął propagować w Bydgoszczy nowy styl, włączając jego elementy do swoich treningów.

Następne cztery lata to okres intensywnej szkoleń, obozów treningowych, seminariów i poszukiwań, m.in. udział w kursie instruktorskim BJJ, prowadzonym przez Roya Harrisa (USA).

Zmiany w sferze treningowej i strukturze klubu doprowadziły do rejestracji w 2003 r. Bydgoskiego Stowarzyszenia Sportów Walki „Espadon”, którego prezesem został Sławomir Bogdaszewski i pełnił tę funkcję przez cały okres istnienia stowarzyszenia aż do 2010 r. Jeszcze w tym samym roku klub gościł u siebie pierwszego instruktora z Brazylii, Orlando Machado Neto.

„Espadon” intensywnie uczestniczył w tamtym okresie w promowaniu i rozwijaniu w Polsce BJJ, współorganizował zawody i brał czynny udział w działalności nieformalnej struktury pod nazwą BJJ – Polska skupiającej wówczas kilkanaście klubów. W 2003 r. zorganizował pierwszy w Polsce kurs BJJ dla instruktorów innych sztuk i sportów walki. Zainteresowanie treningiem przekrojowym i vale tudo, czyli dzisiejszym MMA (Mixed Martial Arts) doprowadziło do nawiązania kontaktów ze szwedzką organizacją MMA Shooters International.

W 2006 r. instruktorzy „Espadonu” wzięli udział w kursie instruktorskim MMA, prowadzonym przez Augusta Wallena, prezesa shootersów. Głównym instruktorem sekcji MMA został Krzysztof Miła, który od tamtej pory wielokrotnie wyjeżdżał na szkolenia do Göteborga, będącego główną siedzibą organizacji.

W 2011 r. instruktorzy „Espadonu”, Marek Matusiak i Krzysztof Miła, zdali egzaminy na czarne pasy BJJ u Joe Moreiry (8. stopień mistrzowski). Nieustanne doskonalenie się w BJJ i praca instruktorska zaowocowały nadaniem wspomnianym trenerom w 2018 r. zaszczytnych tytułów „profesorów BJJ” przez United States Federation of Brazilian Jiu Jitsu.

Aktualnie klub prowadzi treningi brazylijskiego jiu jitsu i ćwiczy w nim około 30 zawodników. Raz, dwa razy w roku nasi trenerzy i zawodnicy biorą udział w zgrupowaniach prowadzonych przez Joe Moreirę, posiadacza jednego z najwyższych stopni mistrzowskich BJJ na świecie, a w ramach przygotowań do zawodów uczestniczą w obozach sparingowych. Zawodnicy naszego klubu odnoszą sukcesy na arenie ogólnopolskiej, walcząc w różnych formułach.

Osiągnięcia sportowe

- Patryk Mioskowski – wielokrotny medalista Pucharu Polski i Mistrzostw Polski w Brazylijskim Jiu Jitsu, m.in.:
 - ▶ srebrny medal – Mistrzostwa Polski BJJ (formuła Gi), 2021;
 - ▶ II miejsce – Puchar Polski BJJ (formuła No Gi) 2020;
 - ▶ I miejsce – Puchar Polski BJJ (formuła Gi), 2021 (trzykrotnie).
- Dawid Barczewski:
 - ▶ złoty medal – Mistrzostwa Polski (formuła No Gi) 2020;
 - ▶ III miejsce – Puchar Polski BJJ (formuła Gi), 2021.
- Michał Kuta:
 - ▶ III miejsce – Puchar Polski BJJ (formuła Gi) 2021.
- Marcin Nawrocki:
 - ▶ brązowy medal – Akademickie Mistrzostwa Polski BJJ (formuła Gi i No Gi), 2022.
- Jacek Melwiński:
 - ▶ II miejsce – Puchar Polski BJJ (formuła Gi), 2021.

- Remigiusz Rodzko – wielokrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski, m.in.:
 - srebrny medal – w IV Akademickich Mistrzostwach Polski BJJ (formuła Gi i No Gi), 2021 – dwukrotnie;
 - brązowy medal – V Akademickie Mistrzostwa Polski BJJ (formuła Gi i No-Gi), 2022 – dwukrotnie.

Fot. 13. Patryk Mioskowski na najwyższym stopniu podium, Puchar Polski, Konin 2021

Ważne wydarzenie z życia klubu

Jednym z ważniejszych wydarzeń w historii Espadonu był występ Krzysztofa Mili (obecnie trenera) w drugiej edycji turnieju KSW w 2004 r. Choć w półfinale uległ wówczas Antoniemu Chmielewskiemu, to pierwsza walka, stoczona z Ukraińcem Filipczukiem, została zgodnie uznana przez komentatorów za pojedynek wieczoru. Trener Mili pokazał w tej walce MMA na najwyższym poziomie, były tam chwyt, potężne ciosy, rzuty i wreszcie dynamiczne poddanie dźwignią na staw łokciowy.

Plany na przyszłość

Wykształcenie kadry młodych instruktorów, którzy w przyszłości będą kontynuowali linię nauczania mistrza Joe Moreiry.

4.7. Bydgoski Klub Sztuk Walki

Maciej Tomczak – trener i założyciel klubu

Rys historyczny

Bydgoski Klub Sztuk Walki rozpoczął swoją działalność w 1994 r. Inicjatorem powstania klubu był Maciej Tomczak, który był również pierwszym szkoleniowcem i prezesem, a obecnie pełni funkcję czołową i jest odpowiedzialny za stronę szkoleniową klubu.

W klubie istnieją dwie sekcje: jiu jitsu oraz karate kyokushin. Treningi prowadzone są przez wykwalifikowanych instruktorów, z bogatym doświadczeniem i posiadających uprawnienia ministerialne. Zajęcia prowadzone są w sposób dostosowany do wszystkich grup wiekowych i zróżnicowanego poziomu zaawansowania.

Oprócz trenera Macieja Tomczaka w klubie szkolą inni specjaliści z zakresu jiu jitsu i karate: Romaric Abdoul, Sławomir Wilcz, Robert Jaruszewski i Damian Czułkowski. W ramach uatrakcyjnienia pracy treningowej organizowane są letnie obozy sportowo-wypoczynkowe, zgrupowania szkoleniowe oraz wyjazdy. Dodatkowo w celach szkoleniowych prowadzone są również treningi z instruktorami z innych klubów w celu wymiany doświadczeń.

Szczególnym gościem klubu był shihan Alain Breugelmans (7 dan), wiceprzewodniczący Światowej Organizacji Karate Kyokushin-Tezuka Group. Zawodnicy klubowi, w celu popularyzacji dyscypliny karate i jiu jitsu, biorą udział w pokazach podczas imprez organizowanych przez miasto i inne organizacje pozarządowe (Festiwal Sztuk i Sportów Walki, pokazy na festynach i dla szkół podczas imprez okolicznościowych).

W dorobku klubu są medale Mistrzostw Polski oraz Mistrzostw Europy.

Osiągnięcia (z lat 2019–2022)

Medaliści zarówno turniejów regionalnych, jak i rangi mistrzowskiej w różnych kategoriach wiekowych:

- Rafał Sałek – wielokrotny medalista w kategorii Masters, uczestnik Mistrzostw Europy;
- Wiktoria Nowak – srebrny medal (kata), brązowy medal (kumite);
- Tomasz Grechuta – srebrny medal (kumite) w kategorii Masters.

Mistrzostwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego O Z Karate w Chełmnie:

- Stanisław Łukowski – złoty medal (kumite);
- Wiktoria Nowak – złoty medal (kumite);
- Jakub Bujnicki – złoty medal (kumite).

Mistrzostwa Makroregionu Zachodniego w Karate Kyokushin:

- Maciej Walczak – złoty medal (kumite), seniorzy;
- Rafał Sałek – złoty medal (kumite), Masters;
- Jędrzej Ksobiak – srebrny medal (kumite);
- Jakub Bujnicki – srebrny medal (kumite);
- Wiktoria Nowak – brązowy medal (kumite);
- Wiktoria Urtnowska – brązowy medal (kumite), seniorki.

Puchar Polski 2021:

- Rafał Sałek – srebrny medal (kumite) Masters.

Mistrzostwa Europy 2021:

- Rafał Sałek – srebrny medal (kumite), Masters.

Mistrzostwa Polski Karate Kyokushin 2019:

- Mateusz Szybel – brązowy medal.

Mistrzostwa Polskiej Akademii Ju Jitsu 2019:

- Klaudia Kozek – srebrny medal;
- Wiktoria Nowak – srebrny medal;
- Jakub Bujnicki – brązowy medal;
- Mateusz Sztybel – brązowy medal.

Fot. 14. Trening w trakcie klubowego obozu wakacyjnego, 2022

Plany na przyszłość

Dalszy rozwój klubu poprzez kontynuację tradycji i napływ nowej młodzieży, zafascynowanej sportami walki.

4.8. Centrum Szkolenia Sztuk Walki – Mariusz Weddzel

Mariusz Weddzel – trener i założyciel klubu

Rys historyczny

Klub CSSW powstał w roku 2019 na bazie wcześniejszej amatorskiej i spontanicznej działalności Mariusza Weddzela, członka Polskiego Stowarzyszenia Wing Chun Kung Fu, którego założycielem był sifu Andrzej Szuszkiewicz.

Jako członek Polskiego Stowarzyszenia Wing Chun Kung Fu, klub należy do Polskiego Związku Wushu, którego zadaniem jest przygotowanie kadry Polski na Mistrzostwa Świata i Mistrzostwa Europy Wushu Kung Fu oraz organizacja Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Wushu Kung Fu. Dzięki temu adepci mogą zdobywać medale na międzynarodowych zawodach, organizowanych w różnych częściach świata.

Powstanie klubu to tradycja rodzinna, gdy Mariusz Weddzel był zawodnikiem judo BKS „Polonia” Bydgoszcz, a później zawodnikiem AZS Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego – medalistą Mistrzostw Polski w zawodach akademickich, jego ojciec Erwin Weddzel również był zawodnikiem „Polonii” Bydgoszcz w czasach pionierskich bydgoskiego judo.

Siedziba klubu mieści się w Bydgoszczy przy ul. Świeckiej, pomieszczenia treningowe są wynajmowane. Zajęcia odbywają się na macie o powierzchni około 200 m², dostępna jest również siłownia oraz sprzęt bokserski.

Osiągnięcia

Szkolenie dotyczy głównie praktycznych elementów samoobrony. Ryalizacja odbywa się na poziomie klubowym oraz organizowanych seminariów.

Zawodnicy sporadycznie startują w sportowych zawodach ogólnopolskich, natomiast trener klubowy udziela i doskonali się również jako sędzia zawodów rangi ogólnopolskiej.

Fot. 15. Mariusz Weddzel (drugi od prawej)
– w gronie sędziowskim Mistrzostw Polski Wushu Kung Fu, 2018

Osiągnięcia szkoleniowe

- Mariusz Weddzel rozpoczął rozwój trenerski z systemami wywodzącymi się z Daito-ryu w roku 2002 od praktyki Hakko-ryu w sekcji prowadzonej przez trenera D. Sitkowskiego, uczęszczając na zajęcia, które odbywały się po zajęciach Wing Chun w roku 2010. Nastąpiło wtedy poznawanie i doskonalenie systemu walki KoKoDo Ju Jutsu, które trwa do dnia dzisiejszego.
- W 2019 r. trener Mariusz Weddzel uzyskał stopień 3. dan CSSW i prowadzenie sekcji KoKoDo Kaizen Dojo, która należy do światowej organizacji KoKoDo Ju Jutsu z siedzibą w Japonii, a założycielem i twórcą jest Shodai Soke Irie Yasuhiro.
- Prowadzenie seminariów i letnich obozów dla dorosłych i młodzieży wspólnie z kolegami z Warszawy: shihan Krzysztof Choroszko i shihan Konrad Matyja z warszawskiej sekcji Sakura Dojo.
- Ukończenie kursu sędziowskiego i udział w sędziowaniu zawodów wysokiej rangi – Mariusz Weddzel (Mistrzostwa Polski).

Fot. 16. Wspólny trening stażowy – Akademia SIFU Didier Beddar, Paryż 2020

Plany na przyszłość

Konsekwentnie i z uporem – pomimo wielu utrudnień i komplikacji – podążanie obraną drogą, by przekazywać swoją wiedzę i doświadczenie nowym adeptom sztuk walki i sposobów samoobrony.

4.9. Fight Club Golden Dragon

Michał Grabarek – główny trener, Rafał Okoński – trener boksu, założyciel klubu

Rys historyczny

Klub powstał w 2010 r. z inicjatywy byłego zawodnika, głównego trenera, a przede wszystkim pasjonata sztuk walki, Michała Grabarkę. Obecnie w klubie trenuje kilkadziesiąt osób, nad którymi czuwa wykwalifikowana kadra trenerska oraz dietetyk. W najbardziej wszechstronnym klubie sportów walki w Bydgoszczy można poprawić swoją sylwetkę, ćwicząc rekreacyjnie lub sięgnąć po mistrzostwo. Klub jest w pełni profesjonalny i posiada państwową licencję Polskiego Związku Kickboxingu oraz Boks. Zajęcia prowadzone są dla wszystkich chętnych, niezależnie od wieku i stopnia zaawansowania, każdy znajdzie odpowiednie zajęcia dla siebie.

W strukturze klubu działa również „Akademia Wojowników”, zajmująca się sportami walki dla najmłodszych.

W klubie funkcjonują 4 podstawowe sekcje:

- kick boxingu/muaythai,
- boks,
- MMA,
- zapasów.

Dodatkowo prowadzi się zajęcia z CrossTrening, oraz dostępna jest siłownia ze strefą cardio.

Zajęcia prowadzą również trenerzy o różnych specjalnościach, np. z zakresu BJJ i zapasów: Aleksander Kowalski, Oskar Grzelak, Norbert Świerblewski.

W trosce o koordynację dzieci i młodzieży wprowadzono dodatkowy trening z elementami gimnastyki i akrobatyki. Golden Dragon jest również organizatorem największych imprez sportów walki w regionie, na swoim koncie mamy organizację gal zawodowych Envio Fight Night oraz kilkunastu zawodów MMA i BJJ, w tym Mistrzostw Polski MMA. Jest również organizatorem kolonii sportowych, organizowanych trzy razy do roku w górach i nad morzem.

Osiągnięcia sportowe

- Wojciech Konopiński – zawodnik kick boxingu, Mistrz Polski (formuła Low Kick), 2021, mistrz Polski (formuła K1), 2021;
- Dawid Czyżewski – zawodnik kick boxingu, zwycięzca Pucharu Polski (formuła K1), 2021;
- Vadym Bezkorovainyi – boks, zwycięzca Warsaw Open Cup, 2021;
- Gracjan Smorawiński – boks, zwycięzca Pucharu Polski, 2021;
- Paulina Gęściak – zawodniczka MMA, złoty medal Mistrzostw Polski, 2022;
- Oskar Grzelak – zawodnik MMA, srebrny medal Mistrzostw Polski, 2022;
- Dawid Kościelak – zawodnik MMA, brązowy medal Mistrzostw Polski, 2022;
- Oskar Trepieński – zawodnik MMA, brązowy medal Pucharu Europy, 2021;
- Oliwier Kotoński – zawodnik MMA, srebrny medal Pucharu Europy, 2021;
- Mateusz Lipka – zawodnik MMA, srebrny medal Pucharu Europy 2021;
- Aleksander Kowalski – zawodnik BJJ, złoty medal na Mistrzostwach Europy Cavalcanti, 2019, złoty medal – Akademickie Mistrzostwa Polski, 2019.

Fot. 17. Trening MMA – klub Golden Dragon, Bydgoszcz 2017

Fot. 18. Najmłodszy adepci Golden Dragon, Bydgoszcz 2022

Plany na przyszłość

Planujemy przede wszystkim organizację większej ilości gal sportów walki oraz podobnych zawodów. Obecnie nawiązywana jest współpraca ze Szkołą Muaythai w Tajlandii – Mai Karon, aby zawodnicy klubowi mogli jeździć tam na szkolenia oraz startować w walkach.

Zaplanowane jest również stworzenie pierwszej w naszym województwie klasy sportowej o profilu bokserskim.

4.10. Hunter Gym Bydgoszcz

Łukasz Rambalski – założyciel klubu i trener

Rys historyczny

Klub został założony w roku 2005. Zajęcia w klubie prowadzone są pod kątem kick boxingu Low Kick, K-1, muaythai. Grupy trenują zależnie od stopnia zaawansowania: początkująca, średnia i zaawansowana. Aktualnie siedziba klubu znajduje się w bydgoskim Fordonie, gdzie znajduje się w pełni wyposażona sala do ćwiczeń. Zajęcia w klubie prowadzą również: Damian Piskorz oraz Jakub Tymiński. We wszystkich grupach ćwiczy kilkadziesiąt zawodników i zawodniczek w różnym wieku.

W ramach doskonalenia organizowane są seminaria z doświadczonymi trenerami lub zawodnikami oraz zgrupowania sportowe dla wszystkich chętnych.

Osiągnięcia

Do dnia dzisiejszego zawodnicy klubowi wywalczyli ponad 50 tytułów mistrza Polski. Ponadto tylko kilka przykładów.

- Łukasz Rambalski (obecnie trener) – mistrz Polski K-1 2013, wieloletni członek kadry Polski K-1, trener kadry Polski K1 od 2020 r.
- Damian Piskorz – wielokrotny reprezentant Polski na arenie międzynarodowej w formułach low kick/K1, multimedalista Mistrzostw Polski

(łącznie ośmiokrotny mistrz Polski) i Pucharu Polski, członek kadry narodowej PZKB, m.in.:

- ▶ brązowy medal, Mistrzostwa Europy Juniorów, 2015;
- ▶ srebrny medal, Mistrzostwa Świata Juniorów Starszych, 2016;
- ▶ brązowy medal, Puchar Europy K1 Juniorów, 2017;
- Jakub Tymiński – wielokrotny medalista Mistrzostw Polski i zdobywca Pucharu Polski, członek Kadry Narodowej;
 - ▶ złoty medal, Puchar Świata Juniorów, 2019;
 - ▶ złoty medal, Mistrzostwa Polski Seniorów, 2022;
 - ▶ srebrny medal, Mistrzostwa Polski K-1, 2021;
- Oskar Siegert (reprezentował również inne kluby) – multimedalista Mistrzostw Polski, uczestnik walk zawodowych Envio Fight Night;
 - ▶ brązowy medal Mistrzostw Świata w Muay Thai 2022.

Inni medaliści Mistrzostw Polski, m.in.: Dawid Szybowski, Szymon Żelazko, Paulina Borkowska (juniorki), 2021, Patryk Czyżewski, Kamil Krzyżaniak 2018–2019.

Fot. 19. Reprezentacja klubowa – Hunter Gym, Bydgoszcz 2017

Fot. 20. Obóz zimowy Hunter Gym – Zakopane 2017

Plany na przyszłość

Sukcesy podopiecznych zobowiązują do jeszcze bardziej wyczerpanej pracy. Dalszy rozwój to nasz główny cel. Od tej pory w klubie zaczęto prowadzić statystyki zdobytych tytułów mistrzów Europy i mistrzów świata.

4.11. Klub Karate – Sławomir Posłuszny

Sławomir Posłuszny – trener klubu

Rys historyczny

Klub powstał jako kontynuacja Bydgoskiego Klubu Oyama Karate Pałac, który prowadził działalność w latach 2002–2020. Został założony w 2002 r. przez grupę najbardziej zaangażowanych uczestników zajęć oyama karate na czele ze Sławomirem Posłusznym i Tomaszem Zaboklickim. Swoją działalnością obejmował miasto Bydgoszcz. W okresie działalności wielokrotnie promował karate jako aktywną formę spędzania wolnego czasu, dostępną dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Był organizatorem wielu zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych. Klub był i jest obecnie członkiem: Polskiej Federacji Karate, Oyama oraz Polskiej Federacji Karate. Czołowi zawodnicy klubu systematycznie uczestniczyli w egzaminach i szkoleniach organizowanych przez Polską Federację Oyama w Krakowie – również z udziałem Wielkiego Mistrza Soshu Shigeru Oyamy 10 dan.

Po rozwiązaniu się klubu sensei Sławomir Posłuszny, jako szef Ośrodka Oyama Karate w Bydgoszczy, podjął decyzję o kontynuowaniu zajęć oyama karate w formie działalności gospodarczej jako „Klub Karate – Sławomir Posłuszny”.

Osiągnięcia organizacyjne

Klub był organizatorem wielu imprez karate o zróżnicowanym statusie sportowym, począwszy od zawodów regionalnych, poprzez zawody ogólnopolskie

aż do zawodów mistrzowskich. W latach 2002–2018 klub był m.in. organizatorem niżej wymienionych zawodów:

- Bydgoski Turniej Oyama Karate – formuła kata, 2003;
- I Mistrzostwa Polski Północnej, styl: oyama karate, formuła: semi-knockdown, 2004;
- II Mistrzostwa Polski Północnej, styl: oyama karate, formuła: semi-knockdown, 2005;
- II Mistrzostwa Polski Polskiej Federacji Karate, formuła semi-knockdown, 2006;
- Puchar Europy, styl: oyama karate (org: I K F) formuła knockdown, 2009 oraz cyklicznie dla młodzieży;
- Olimpiady w stylu oyama karate, 2010–2018.

Osiągnięcia sportowe

W latach 2013–2018 największe osiągnięcia na matach ogólnopolskich oraz międzynarodowych są zasługą Soni Gackowskiej wśród pań oraz Danieła Domka wśród mężczyzn. W latach wcześniejszych (2006–2013) dominują panowie: Maciej Pluskota, Zbigniew Podsiadły, Hubert Sobolewski i Michał Szymański oraz wśród kobiet Patrycja Wiażewicz.

- Sonia Gackowska – wielokrotna medalistka Pucharu Polski oraz Mistrzostw Polski, medalistka Mistrzostw Europy;
- Daniel Domek – wielokrotny medalista Pucharu Polski, Mistrzostw Polski, medalista Mistrzostw Europy;
- Patrycja Wiażewicz – medalistka Mistrzostw Polski oraz Pucharu Europy.

Oprócz wyżej wymienionych, medale w najważniejszych zawodach zdobywali:

- Puchar Polski – Michalina Geppert, Wiktor Łopiński;
- Mistrzostwa Polski – Aniela Guziołek, Berenike Bronikowska, Jakub Majewski, Michał Szymański, Kamil Zarzycki, Jan Węcel, Maciej Pluskota, Zbigniew Podsiadły, Hubert Sobolewski;
- Puchar Europy – Michał Szymański, Kamil Zarzycki, Matwiej Kabłuka i Łukasz Łapacz.

Ważne wydarzenie z życia klubu

Fot. 21. Zawodniczka klubowa Michalina Geppert – Olimpiada Oyama, Bydgoszcz 2017

Bez wątplenia takim wydarzeniem, które przeszło do historii nie tylko Klubu, ale również karate w Polsce, było zorganizowanie i przeprowadzenie przez nasz Klub „Pucharu Europy Oyama” w formułach knockdown, semi-knockdown, oraz kata w 2009 r. Zawody zgromadziły w Bydgoszczy w Hali Łuczniczki czołówkę zawodników i zawodniczek nie tylko z Europy, ale także z Japonii, USA, Kanady i in. Był to z pewnością sprawdzian naszych zdolności organizacyjnych i sportowych. Zawody znakomicie promowały Bydgoszcz i karate w środowisku pozalokalnym i wśród licznie zgromadzonej widowni. Do dziś w prywatnych rozmowach wielu ówczesnych uczestników i trenerów bardzo dobrze wspomina to wydarzenie. Dla mnie osobiście największym przeżyciem była możliwość osobistego poznania Mistrza Shigeru Oyama 10 dan oraz uczestniczenia w prowadzonych przez niego szkoleniach i egzaminach mistrzowskich.

Plany na przyszłość

Obecnie działalność Klubu skupia się na promowaniu zdrowia w holistycznym ujęciu do tego tematu. Promujemy aktywność fizyczną, zdrowe odżywianie, uczymy, jak radzić sobie ze stresem i budować naturalną odporność. Ćwiczący mają możliwość doskonalenia się i zdobywania kolejnych stopni wtajemniczenia. Organizujemy też obozy i szkolenia karate.

4.12. Klub Sztuk Walki Husaria Bydgoszcz

Patryk Lewandowski – założyciel i trener klubowy

Rys historyczny

Klub z siedzibą na bydgoskim Błoniu powstał w 2019 r. Aktualnie prowadzone są zajęcia zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci i młodzieży w 4 sekcjach: kick boxingu, boksu, zapasach oraz taekwondo olimpijskiego. Dodatkowo prowadzone są zajęcia z samoobrony.

Fot. 22. Najmłodszy adepci taekwondo olimpijskiego ze swoim trenerem, Bydgoszcz 2021

W klubie pracuje kilku wszechstronnych trenerów:

- Patryk Lewandowski – specjalista od MMA i kick boxingu;
- Arkadiusz Nowakowski – specjalista od taekwondo;
- Dawid Gołek – zajęcia z boksu;
- Marcin Janiszewski – specjalista z zapasów;
- Jacek Gackowski – zajęcia z samoobrony.

Dla chętnych prowadzone są również treningi personalne, które dodatkowo mogą obejmować ćwiczenia ogólnorozwojowe, jak również zajęcia z K1 oraz MMA. Przestrzeń treningowa dostosowana jest do prowadzenia zajęć właśnie ze sportów walki.

Fot. 23. „Husaria” – grupa treningowa zaawansowana, Bydgoszcz 2022

Osiągnięcia sportowe

Jak wspomniał główny trener „Husarii”, klub jest młody i sukcesy dopiero przed nim, jednak i teraz warto wspomnieć kilka wyróżniających się nazwisk.

- Taekwondo olimpijskie:
 - ▶ Eryk Ratajczak i Marcel Maćkiewicz w kategorii młodzików.

- Brazylijskie jiu jitsu:
 - ▶ Krystian Erdmann, Dawid Barczewski – w kategorii seniorów;
 - ▶ Łukasz Bławat – w kategorii Masters;
 - ▶ Filip Saja – w kategorii juniorów.
- Boks:
 - ▶ Weronika Nowacka;
 - ▶ Mateusz Lewandowski.

Plany na przyszłość

Klub jest młody – można powiedzieć, że „na dorobku”, więc jedynym planem jest jego rozwój, a metodą dzielenie się swoją wiedzą z adeptami w każdym wieku. Sukcesy sportowe nadejdą same.

4.13. Muaythai Legion Bydgoszcz

Robert Mięczyński – założyciel i pierwszy trener muaythai

Rys historyczny

Geneza muaythai jest związana z historią Królestwa Tajlandii i sięga XIV w. Przez setki lat nauczane jako sztuka wojenna, od lat 30. XX w., po dostosowaniu reguł walki do międzynarodowego regulaminu bokserskiego, propagowane jest jako pojedynek w ringu, na dystansie kilku rund, z wykorzystaniem ochraniaczy oraz ceremoniałem „wai khru” przed walką.

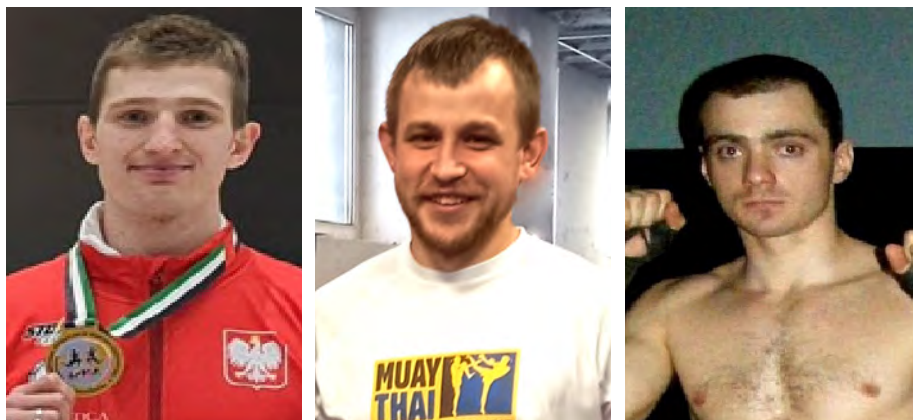
W Polsce, a więc i w regionie, rozwój muaythai nierozzerwalnie łączy się z osobą Roberta Mięczyńskiego. To on w latach 1996–1998 trenował muaythai w Niemczech pod okiem trenerów: Tadeusza Sienczaka, Franka Lukanowskiego i Detlefa Törnaua. Po powrocie do Polski jako pierwszy trener z uprawnieniami i przedstawiciel w naszym kraju zaczął rozwijać dyscyplinę w jej oryginalnej formie.

W 2003 r. Robert Mięczyński założył Kujawsko-Pomorskie Zrzeszenie Muaythai, które w 2011 r. zmieniło nazwę na Muaythai Legion Bydgoszcz. Od początku powstania zorganizowano w Bydgoszczy 10 turniejów, w tym 2 rangi międzynarodowej. Zawodnicy Legionu zdobywają medale na mistrzostwach krajowych, Europy i świata. Walczą zarówno w formule amatorskiej, jak i profesjonalnej.

Zawodnicy mają do swojej dyspozycji halę sportową i specjalistyczny sprzęt treningowy oraz ring bokserski. W ramach szerszego poznawania muaythai prowadzone są również seminaria i konsultacje z uznanymi trenerami i mistrzami.

Zawodnicy Muaythai Legion Bydgoszcz odnoszą spektakularne sukcesy zarówno na arenie ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej.

Obecnie w klubie we wszystkich grupach wiekowych trenuje ponad 40 zawodników. Zajęcia w klubie prowadzi obecnie trener główny Robert Mięczyński oraz jego wychowankowie – trzech instruktorów:

Jakub Rajewski, Paweł Kowalski, Kamil Krokowski

Osiągnięcia

Jakub Rajewski – wielokrotny medalista Mistrzostw Polski i Pucharu Polski, reprezentant Polski, medalista Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata:

- złoty medal Mistrzostw Świata (Abu Dhabi, ZEA);
- brązowy medal Mistrzostw Europy (Split, Chorwacja);
- brązowy medal Pucharu Europy (Antalya, Turcja);
- wielokrotny złoty medalista Mistrzostw Polski;
- wielokrotny złoty medalista Pucharu Polski.

Remigiusz Szkudlarek – wielokrotny medalista Mistrzostw Polski, reprezentant Polski i medalista Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata:

- srebrny medal Pucharu Świata (Bangkok, Tajlandia);
- brązowy medal Mistrzostw Świata (Bangkok, Tajlandia);
- srebrny medal Mistrzostw Europy (Rzym, Włochy);
- złoty medal Mistrzostw Polski;
- srebrny medal (dwukrotnie) Mistrzostw Polski.

Oskar Siegert – medalista Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata, wielokrotny medalista Mistrzostw Polski:

- brązowy medal Mistrzostw Świata (Abu Dhabi, ZEA);
- brązowy medal The World Games (Wrocław, Polska);
- srebrny medal Mistrzostw Europy (Praga, Czechy);
- złoty medal Pucharu Europy (Antalya, Turcja);
- złoty medal (trzykrotnie) Mistrzostw Polski.

Kamil Krokowski – medalista Pucharu Polski, medalista Mistrzostw Polski:

- złoty medal Pucharu Polski (Bydgoszcz);
- srebrny medal Mistrzostw Polski i Pucharu Polski;
- brązowy medal Pucharu Polski.

Paweł Kowalski:

- brązowy medalista (dwukrotnie) Mistrzostw Polski;
- brązowy medalista Pucharu Polski.

Fot. 24. Klub Muaythai Legion – zdjęcie „rodzinne”, Bydgoszcz 2022

Ważne wydarzenie z życia klubu

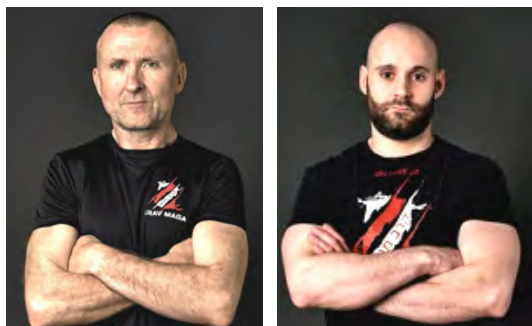
- Rozwój zawodowy:
 - ▶ ukończenie kursu trenera w muaythai przez Roberta Miękczyńskiego w Niemczech;
 - ▶ pierwszy kurs instruktora sportu w muaythai, w którym jednym z prowadzących był Robert Miękczyński;
 - ▶ Robert Miękczyński jako sędzia reprezentował Polskę w Mistrzostwach Świata Muaythai w Bangkoku, w Tajlandii;
 - ▶ Robert Miękczyński jako trener reprezentacji Polski uczestniczył w Mistrzostwach Świata Muaythai w Bangkoku w Tajlandii.
- Rozwój organizacyjny:
 - ▶ założenie Kujawsko-Pomorskiego Zrzeszenia Muaythai;
 - ▶ pierwsze zawody muaythai w Bydgoszczy;
 - ▶ zmiana nazwy klubu na Muaythai Legion Bydgoszcz (nazwa skrócona) i organizacja IX Międzynarodowego Pucharu Polski Muaythai;
 - ▶ organizacja X Międzynarodowego Pucharu Polski Muaythai, w którym wzięło udział 107 zawodników z 8 krajów.
- Rozwój sportowy
 - ▶ pierwszy brązowy medal na Międzynarodowych Mistrzostwach Polski Muaythai w Krakowie (Piotr Hryniewicz, kat. wag. do 75 kg);
 - ▶ zawodnicy Muaythai Legion Bydgoszcz jako reprezentanci Polski zdobywają medale na Mistrzostwach Europy Muaythai w Rzymie we Włoszech: Remigiusz Szkudlarek, Katarzyna Mizera – brązowy medal w kat. wag. do 57 kg; na Mistrzostwach Świata Muaythai w Bangkoku w Tajlandii: Remigiusz Szkudlarek –
 - ▶ dwukrotnie Drużynowe Mistrzostwo Polski Muaythai;
 - ▶ Jakub Rajewski i Remigiusz Szkudlarek biorą udział w Międzynarodowym Meczu Muaythai Polska – Tajlandia;

- ▶ Jakub Rajewski zdobywa tytuł Mistrza Świata, Oskar Siegert – brązowy medal. podczas Mistrzostw Świata Muaythai IFMA, 2022.

Wspomnienie przyjaciela

W roku 2020 – 14 listopada – zmarł nagle Michał „Szynszyl” Szymański – Legionista, zawodnik, instruktor, wiceprezes, a w pierwszej kolejności przyjaciel wszystkich.

4.14. SAS Krav Maga PRZENIOSŁO TEAM

Jędrzej Przeniosło – prezes klubu, Łukasz Przeniosło – trener klubowy

Rys historyczny

Klub założony został w roku 1999 przez Jędrzeja Przeniosło (trener II klasy judo 3 dan, ekspert 5 krav maga, instruktor: MMA, boks, Kali Arnis, Keysi Fighting Method), który był zarówno pierwszym prezesem klubu, jak i pełnił rolę trenera. Po okresie rozruchu nastąpiła pierwsza rejestracja w KRS w 2003 r.

Skrót SAS w nazwie klubu oznacza Stowarzyszenie Akademia Samoobrony.

Aktualnie w klubie istnieją 4 sekcje sportów i systemów walki, w których trenuje łącznie około 120 zawodników i zawodniczek oraz pracuje 5 trenerów:

- sekcja judo masters – trener Jędrzej Przeniosło, gdzie trenuje około 15 zawodników;
- sekcja boks – trener Adam Koźlik, gdzie trenuje około 20 zawodników;
- sekcja krav maga – trenerzy Jędrzej i Łukasz Przeniosło, Miłosz Błaszczczyński, Rafał Graczyk, gdzie trenuje około 80 adeptów;
- sekcja keysi – trener Jędrzej Przeniosło, gdzie trenuje około 20 zawodników.

Zawodnicy mają do swojej dyspozycji salę sportową i specjalistyczny dla każdej dyscypliny sprzęt treningowy oraz możliwość odnowy biologicznej. W ramach treningu prowadzone są również seminaria, konsultacje i staże sportowe z uznanymi w danej dyscyplinie mistrzami, natomiast w okresie przerwy zimowej i wakacji letnich zawodnicy podnoszą swoje umiejętności na obozach sportowych.

W ostatnich latach staże (trenerski i zawodnicze) prowadził twórca Keysi Fighting Method (FM) Justo Diuegez oraz współtwórcy krav maga: Eyal Yanilov, Gabi Noah.

W okresie letnim adepci trenowali w ośrodku sportowym w Zakopanem.

Osiągnięcia (szkoleniowo-organizacyjne)

Doskonalenie w klubie koncentruje się na tzw. samoobronie użytecznej, czyli wykorzystaniu technik sportów walki do samoobrony lub obezwładniania przeciwnika przez osoby ze służb mundurowych. Zawodnicy jedynie sporadycznie startują w zawodach.

Trener Jędrzej Przeniosło od ponad 20 lat jeździ po Europie i świecie z systematycznymi seminariami dla cywilów i służb mundurowych. Od 2004 r. trenerzy systematycznie biorą udział w cyklu szkoleń przeprowadzanych na Filipinach (Manila). Trenerzy klubowi prowadzą zajęcia w zaprzyjaźnionych sekcjach w Ostrawie (Czechy).

- W latach 2009–2011 prowadzone były szkolenia (trener J. Przeniosło) dla jednostki wojskowej GROM.
- W latach 2014–2016 szkolenia (trener J. Przeniosło) w Powidzu dla jednostek ZDZ (Zespół do Działań Specjalnych).
- W roku 2021 rozpoczęcie szkoleń dla więziennej „służby specjalnej”.
- W roku 2022 trenerzy Jędrzej i Łukasz Przeniosło prowadzili szkolenia dla ochotników wcielających się do wojsk ukraińskich.

Fot. 25. Szkolenia jednostek wojskowych Grom, Bydgoszcz 2009–2011

Ważne wydarzenie z życia klubu

W 2014 r. odbyła się uroczysta impreza z okazji otwarcia siedziby nowego klubu przy ul. Fordońskiej 116. Podczas uroczystości otwarcia obecni byli przedstawiciele wielu bydgoskich sportów walki, a zawodnicy klubowi poczuli, że są nareszcie we własnym domu.

Fot. 26. Jędrzej Przeniosło (krav maga) i Ryszard Pujszo (judo) – otwarcie klubu, Bydgoszcz 2014

Plany na przyszłość

Rozwój Keysi Fighting Method w całej Polsce – otwarcie sekcji w miastach wojewódzkich. Systematyczne wyjazdy do twórcy Justo Diuegeza (Walencja). Ciągły rozwój krav maga poprzez staże i seminaria.

4.15. UKS 10 Bydgoszcz – Sekcja judo

Mateusz Kuliński – obecny prezes, Łukasz Bielun – trener grup początkujących klubu i trener grup zaawansowanych

Rys historyczny

Uczniowski Klub Sportowy 10 Bydgoszcz założony został 16 kwietnia 2010 r. jako stowarzyszenie i wpisany do ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Głównym inicjatorem powołania klubu był trener judo Sławomir Frączek (trener judo), który pełnił jednocześnie funkcję wiceprezesa. Przez wiele lat funkcję prezesa sprawowała pani Agnieszka Bogacz, a w latach 2018–2022 funkcję prezesa pełnił pan Piotr Węgrzyński, obecnie pan Mateusz Kuliński. Aktualnie w klubie istnieją dwie sekcje olimpijskich sportów walki: judo i taekwondo olimpijskiego.

Aktualnie w sekcji judo funkcjonuje 6 grup wiekowych z podziałem na umiejętności, w których trenuje łącznie około 400 zawodników i zawodniczek oraz pracuje 4 trenerów. Zawodnicy trenują w Szkole Podstawowej nr 31 w Bydgoszczy. Klub prowadzi również szkolenie w klasach sportowych o profilu judo. W ramach treningów prowadzone są także campy (seminaria, konsultacje i staże sportowe) z uznanymi mistrzami judo, natomiast w okresie przerwy zimowej i wakacji letnich zawodnicy podnoszą swoje umiejętności na obozach sportowych. Zawodniczki i zawodnicy klubu odnoszą sukcesy zarówno na arenie ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej.

Osiągnięcia

Od początku istnienia klubu nasi zawodnicy zdobyli kilkadziesiąt medali Pucharów Polski oraz 13 medali w Mistrzostwach Polski w kategorii wiekowej: młodzik, junior młodszy, junior. Podopieczni naszych trenerów reprezentowali także Polskę na zawodach rangi Puchar Europy.

Medaliści Mistrzostw Polski

- Maksymilian Nowak – dwukrotny brązowy medalista Mistrzostw Polski Młodzików i Juniorów Młodszych (lata 2019, 2020);
- Julia Rosińska – brązowa medalistka Mistrzostw Polski Juniorek Młodszych;
- Dominik Zakowicz – dwukrotny brązowy medalista Mistrzostw Polski Młodzików (w latach 2017, 2018);
- Łukasz Przybylski – brązowy medalista Mistrzostw Polski Młodzików;
- Maksymilian Nowak – brązowy medalista Mistrzostw Polski Młodzików;
- Szymon Śmiegel – mistrz Polski juniorów oraz wielokrotny medalista Mistrzostw Polski (w latach 2013–2016);
- Kamil Bogacz – mistrz Polski młodzików w 2012 r.;
- Bartosz Jagodziński – brązowy medalista Mistrzostw Polski Młodzików 2012.

Fot. 27. Obóz klubowy judo – Krynica Morska 2022

Ważne wydarzenie z życia klubu

Klub UKS 10 organizuje zawody sportowe. Są to turnieje dla dzieci: Mini Judo Cup, Otwarte Mistrzostwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego Dzieci, Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików. W roku 2016 zorganizowano również Puchar Polski Juniorów.

4.16. Sekcja taekwondo olimpijskiego UKS „10”

Trener sekcji – Grzegorz Giełdon

Rys historyczny

W sekcji taekwondo pierwszym trenerem był Grzegorz Giełdon. Aktualnie w sekcji taekwondo są czterej trenerzy: mgr Grzegorz Giełdon – trener klasy I, mgr inż. Grzegorz Jagodziński – trener klasy II, mgr Sławomir Wąs – instruktor, mgr Arkadiusz Nowakowski – instruktor. Obecnie sekcja taekwondo skupia około 180 trenujących.

Zawodnicy mają do swojej dyspozycji specjalistyczne salki do treningu judo i taekwondo w Szkole Podstawowej nr 31 oraz specjalistyczny dla każdej dyscypliny sprzęt treningowy, w tym maty oraz elektronikę do rozgrywania zawodów.

Osiągnięcia

Multimedaliści:

- Wiktor Grzenkowitz – brązowy medalista Międzynarodowych Mistrzostwa Polski (Polish Open) w 2015 r., złoty medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2015 r., brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów w 2016 r., 5. miejsce – Puchar Świata w 2016 r.
- Jonasz Drews – złoty medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2022 r., srebrny medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych 2021, reprezentant Polski w Mistrzostwach Świata Kadetów w 2022 r., w Pucharze Świata w 2022 r.

- Oliwia Stołowska – złota medalistka Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2014 r., brązowa medalistka Mistrzostw Polski Juniorów 2015, srebrna medalistka Międzynarodowych Mistrzostw Polski w 2015 r., reprezentantka Polski na Mistrzostwach Europy Juniorów w 2015 r.
- Jakub Pietrzak – srebrny medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2014 r., brązowy medalista Międzynarodowych Mistrzostw Polski w 2015 r.
- Łukasz Nalazek – brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2015 r., srebrny medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2017 r.
- Mateusz Drews – złoty medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2019 r., srebrny medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2020 r.
- Oliwia Węgrzyńska – brązowa medalistka Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2015 r., brązowa medalistka Mistrzostw Polski Juniorów w 2018 r.
- Igor Lutkowski – brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2020 r., brązowy medalista Mistrzostw Polski Juniorów w 2022 r.

Medaliści:

- Wiktoria Lewandowska – srebrna medalistka Mistrzostw Polski Juniorów w 2012 r.
- Agata Lemańska – brązowa medalistka Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2012 r.
- Julia Werner – brązowa medalistka Mistrzostw Polski Juniorów w 2014 r.
- Antoni Sikorski – srebrny medalista Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2015 r.
- Emilia Wasilewska – srebrna medalistka Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2017 r.
- Monika Czajkowska – srebrny medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2017 r.
- Dawid Runowski – srebrny medal Technicznych Mistrzostw Polski w 2018 r.

- Natasza Harasimowicz – brązowy medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2015 r.
- Gustaw Rodźko – srebrny medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2020 r.
- Marta Malewicz – srebrny medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2019 r.
- Eryk Korulski – brązowy medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2020 r.
- Ryszard Marcinkowski – brązowy medal Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w 2022 r.
- Jakub Łuczak – brązowy medal Technicznych Mistrzostw Polski w 2022 r.

Fot. 28. Pokaz taekwondo – gala na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2018

W ramach treningu prowadzone są również seminaria, konsultacje i staże sportowe z uznanymi w danej dyscyplinie mistrzami, natomiast w okresie przerwy zimowej i wakacji letnich zawodnicy podnoszą swoje umiejętności na obozach sportowych i półkoloniach. Ostatni obóz letni odbył się w miejscowości Jastrzębia Góra (nad morzem) w 2022 r.

W celu popularyzacji taekwondo olimpijskiego nawet najmłodszy zawodnicy prezentują swoje umiejętności.

Plany na przyszłość

Są one właściwie identyczne dla obu sekcji judo i taekwondo: rozwój dyscypliny oraz wychowanie medalisty olimpijskiego.

4.17. XYZ Fight Academy

**Maciej Tazbir, Tomasz Grykałowski – założyciele klubu,
trenerzy brazylijskiego jiu jitsu**

Rys historyczny

Klub został założony w Bydgoszczy przez Tomasza Grykałowskiego i Macieja Tazbira w 2014 r. Jego inauguracyjny trening odbył się 2 maja tegoż roku. Od początku istnienia klubu funkcjonowały w nim sekcje:

- brazylijskiego jiu jitsu,
- MMA,
- muaythai,
- boksu.

Począwszy od roku założenia, trenerami sekcji BJJ do 2022 r. byli: Maciej Tazbir, Romulo Caliri, Tomasz Grykałowski, Paweł Węsierski, Piotr Matysiak, Mirosław Prętka, Kamil Heczer.

Trenerami sekcji MMA byli: Artur Drażek i Filip Czarnecki.

Trenerami sekcji boksu byli: Damian Węsierski, Filip Czarnecki.

Trenerami sekcji muaythai byli: Jakub Rajewski, Oskar Siegert.

Trenerami zapasów byli: Krzysztof Gawrych, Robert Świerblewski, Paulina Kontna.

**Artur Drażek – trener MMA, Filip Czarnecki – trener boksu,
Oskar Siegert – trener muaythai**

Klub XYZ Fight Academy mieści się w Bydgoszczy przy ul. Skłodowskiej-Curie 26. Na infrastrukturę klubu składa się powierzchnia treningowa około 550 m², w skład której wchodzi m.in. ponad 300 m² mata, siłownia, klatka do MMA, ściany obite panelami do treningu MMA, worki bokserskie różnej wielkości i kształtów oraz zaplecze socjalne i recepcja. W klubie trenuje około 200 zawodniczek i zawodników.

Osiągnięcia

Sekcja BJJ

- Złote medale Mistrzostw Polski BJJ w formule Gi (w kimonie): Artur Pujszo, Magdalena Ulikowska, Zuzanna Kuniszyk, Agnieszka Rosińska, Łukasz Budzewicz, Adrianna Roźniak.
- Złote medale Mistrzostw Polski BJJ No Gi (bez kimona): Artur Pujszo, Sebastian Dąbrowski, Zuzanna Kuniszyk, Magdalena Ulikowska, Zofia Wiącek, Agnieszka Stangrecka.
- Srebrne medale Mistrzostw Polski: Natalia Jasińska, Alicja Węgorowska, Nikola Nowicka, Filip Czarnecki.
- Złoty medal w Mistrzostw Europy Federacji NAGA – Artur Pujszo, dwukrotnie.
- Srebrne medale Mistrzostw Europy IBJJF: Magdalena Ulikowska, Zofia Wiącek.

Sekcja boksu

- Młodzieżowe Mistrzostwa Polski – Damian Knyba.

Sekcja muaythai

- Wychowankowie osiągnęli sukcesy, reprezentując inne bydgoskie kluby sportowe.

Sekcja MMA

- Złote medale Mistrzostw Polski Amatorskiego MMA: Paulina Kontna, Kamil Winiarczyk.
- Złoty medal Pucharu Polski MMA: Daniel Domek.
- Złoty medal Mistrzostw Europy – Paulina Kontna.
- Wygrane walki zawodowe: Artur Drążek, Bartek Gładkiewicz, Jan Kwiaton, Krzysztof Braciszewski i inni.

Fot. 29. Artur Drążek i Artur Pujszo – nietypowa odmiana dalekowschodnich sportów walki Qazaq Kuresi, Wrocław 2019

Qazaq Kuresi – jest to pochodząca z Kazachstanu odmiana sportów walki, łącząca w sobie techniki judo i techniki zapaśnicze. Walka toczy się wyłącznie w pozycji stojącej. W Polsce dyscyplina dopiero zdobywa popularność, głównie w środowiskach związanych z judo.

Fot. 30. Paulina Kontna – Puchar Polski w Brazylijskim Jiu Jitsu „Winter Open”, Luboń 2019

Plany na przyszłość

Przy tak licznej i zróżnicowanej grupie zawodniczek i zawodników dbanie o rozwój techniczny i organizacyjny stanowi podstawę działalności wszystkich trenerów. Tytuły mistrzowskie zarówno cieszą, jak i zobowiązują – to one stanowią dla wszystkich plan na przyszłość.

5. Podsumowanie

W naszym mieście – Bydgoszczy istnieje bardzo duża liczba osób w różnym wieku, trenujących sporty walki. Akademickie badania naukowe dowiodły, że sporty walki pod względem liczebności trenujących ustępują jedynie piłkarzom nożnym²⁵.

Wszelkiego więc rodzaju „fighterów” jest więcej niż np. lekkoatletów, siatkarzy czy koszykarzy. Jednocześnie wiadomo, że sporty walki powodują wszechstronny rozwój fizyczny zarówno dzieci i młodzieży, jak też przyczyniają się do zachowania dobrej kondycji w grupie seniorów. Rozwój fizyczny adeptów sportów walki jest kompatybilny z prawidłowym rozwojem „psyche” osób trenujących, a wszelkie domniemania np. o wzmożonej agresji tegoż środowiska już dawno zostały naukowo obalone^{26,27}.

Sporty walki zawierają w sobie szerokie spektrum przydatności do życia społecznego od umiejętności obrony osobniczej w przypadku zagrożenia napaścią poczynając, poprzez poprawę samooceny, szacunku dla adwersarza, samodoskonalenia się na każdym etapie działania, a kończąc na mniej wymiernych, lecz równie ważnych elementach – czyli transcendencji i rozwoju własnej duchowości.

Istnieje więc, zdaniem autorów, potrzeba zaprezentowania społeczności naszego miasta klubów, w których prowadzony jest profesjonalny trening sportów walki. Ważne jest dotarcie do maksymalnej liczby trenerów, zawodników,

25 S. Wilczyńska, E. Drumińska, *Panorama sportów walki na obszarze miejskim Bydgoszczy – czy potrzebne jest „Budo-Centrum”?*, Zeszyty Naukowe Uczelnianej Rady Doktorantów UKW, 2014, nr 2 (1), s. 67-73.

26 M. Pujszo, P. Wyzlic, R. Stępiak, *The comparative analysis of the aggression level between women practicing Hip-Hop dancing and women practicing Brazilian Jiu-Jitsu*, „Journal of Education, Health and Sport”, 2018, nr 8 (12), s. 767-776.

27 M. Pujszo, P. Janowska, R. Stępiak, *The psychic resilience on an example of some martial arts fighters*, „Journal of Education, Health and Sport”, 2019, nr 9 (7), s. 467-478.

działaczy, związanych z bydgoskimi klubami, przeprowadzenia wywiadów „na żywo” z uczestnikami treningów, uzyskania od nich wiarygodnych informacji o wynikach sportowych, o ich sukcesach i porażkach, a także o nadziejach i planach na przyszłość.

Niniejsza monografia zawiera kilkanaście biogramów klubów w Bydgoszczy, w których prowadzone są treningi sportów walki. Niestety, jak zawsze w badaniach na „materiale ludzkim”, nie wszyscy przedstawiciele klubów, do których dotarli autorzy, chcieli wystąpić w niniejszej publikacji, a do kilku nie udało się dotrzeć.

Nie zaprezentowano również klubów, w których trenowane jest wyłącznie aikido, gdyż pomimo dużej popularności, ze względu na specyfikę dyscypliny, zawodnicy nie startują w rywalizacji zawodniczej. Aikido powszechnie uważane jest za sztukę walki, a nie za sport walki²⁸. Stawia to przed kolejnymi badaczami historii sportu w środowisku Bydgoszczy nowe wyzwania – szczególnie w chwili, w której pierwsze próby systematyzacji zostały już podjęte.

Tego właśnie życzą swoim następcom autorzy.

28 K. Witkowski, *Z historii systemów walk Dalekiego Wschodu*, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 1993.

Literatura

Adam M., Pujszo R., Kuźmicki S., Szymański M., Tabakov S., *MMA fighters' technical, tactical preparation – fight analysis: a case study*, "Journal of Combat Sports and Martial Arts", 2015, nr 6, s. 35-41.

Błach W., Cynarski W.J., Kowalski P., Migasiewicz J., Tomaszewski M., Błach Ł., *Historia startów i osiągnięcia polskich reprezentantów w mistrzostwach świata w judo*, „Idō – Ruch dla Kultury”, 2006, nr 6, s. 63-67.

Cairus J., *Modernization, nationalism and the elite: the Genesis of Brazilian jiu-jitsu, 1905–1920*, "Revista Tempo e Argumento", 2011, nr 3 (2), s. 100-121.

Kołodziej A., *Struktura treści walki sportowej Reprezentacji Polski na Mistrzostwach Świata w Sankt Petersburgu w walkach drużynowych kobiet*, Praca magisterska AWF w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 1998.

Kruszewski A., Mołędys A., *Wykorzystanie technik zapaśniczych wśród czołowych zawodników mixed martial arts (MMA) federacji UFC i Bellator*, Roczniki Naukowe Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku, 2017, nr 2 (20), s. 57-64.

Lise R.S., Capraro A.M., *Primórdios do jiu-jitsu e dos confrontos intermodalidades no Brasil: contestando uma memória consolidada*, "Revista Brasileira de Ciências do Esporte", 2018, nr 40, s. 318-324.

Pawluk J., *Judo mistrzów*, Wydawnictwo „Sport i Turystyka”, Warszawa 1980.

Petrou M., Lazuras L., Hillier M., Mojtahedi D., *Zachowania dopingowe u sportowców mieszanych sztuk walki: role norm społecznych i skuteczności samoregulacji*, „Międzynarodowy Dziennik Psychologii Sportu i Ćwiczeń”, 2022, nr 20 (4), s. 1086-1101.

Polski Związek Judo, *Historia judo*, 1991, Wyd. PZ Judo [za: "Judo" Magazine of the Ko-do -Kan", 1962, nr 12 (5)].

Pujszo R., *Judocy Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2013.

Pujszo R., *Wojownicy bydgoskich uczelni*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2021.

Pujszo R., *Zróżnicowanie morfologiczne i funkcjonalne kobiet uprawiających sporty walki*, Praca doktorska AWF we Wrocławiu – promotor prof. dr hab. J. Migasiewicz, Wrocław 2020.

Pujszo M., Janowska P., Stępnik R., *The psychic resilience on an example of some martial arts fighters*, "Journal of Education, Health and Sport", 2019, nr 9 (7).

Pujszo R., Stępnik R., *Związki pomiędzy rekreacyjnym treningiem judo a dobrostaniem fizycznym mężczyzn w wieku dorosłym, dojrzałym i wczesnej starości*, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UKW, Bydgoszcz 2020.

Pujszo M., Wyzlic P., Stępnik R., *The comparative analysis of the aggression level between women practicing Hip-Hop dancing and women practicing Brazilian Jiu-Jitsu*, "Journal of Education, Health and Sport", 2018, nr 8 (12).

Sportowcy wyczynowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (monografia), Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2010.

Watson B., *The Father of Judo: A Biography of Jigoro Kano*, Kodansha International, Tokyo – New York – London 2000.

Wilczyńska S., Drumińska E., *Panorama sportów walki na obszarze miejskim Bydgoszczy – czy potrzebne jest „Budo-Centrum”?*, Zeszyty Naukowe Uczelnianej Rady Doktorantów UKW, 2014, nr 2 (1).

Witkowski K., *Z historii systemów walk Dalekiego Wschodu*, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 1993.

<https://pfbk.pl/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieszane_sztuki_walki

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Taekwondo>

<http://pzkickboxing.pl/>

<https://www.pztaekwondo.pl/>

<https://www.lowking.pl/polacy-w-ufc-w-2019-wielkie-podsumowanie-i-statystyki/>

Indeks klubów sportowych występujących w tekście

Akademia Sztuk Walki Black Panther
AZS Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
AZS Wyższej Szkoły Gospodarki
BKS „Polonia” Bydgoszcz – sekcja judo
Bydgoska Szkoła Kyokushin Karate
Bydgoski Klub BJJ „Espadon”
Bydgoski Klub Sztuk Walki
Centrum Szkolenia Sztuk Walki – Mariusz Weddzel
Klub Karate – Sławomir Posłuszny
Klub Sztuk Walki Husaria Bydgoszcz
Muaythai Legion Bydgoszcz
SAS Krav Maga PRZENIOSŁO TEAM
UKS 10 Bydgoszcz – sekcja judo i sekcja taekwondo
XYZ Fight Academy

Indeks fotografii występujących w tekście

Fot. 1. Daria Brzozowska – ASW Black Panther, 2021/22
Fot. 2. Jakub Drozdowski – ASW Black Panther, 2021/22
Fot. 3. Sebastian Oracki – ASW Black Panther, 2021/22
Fot. 4. Najmłodszy judocy AZS z trenerem Żurawskim – Bydgoszcz 2022
Fot. 5. Kasandra Hanelt – Bydgoszcz 2016

- Fot. 6. Kasandra Hanelt – brązowy medal Pucharu Europy, Bielsko Biała 2013
- Fot. 7. Bydgoscy medaliści w sambo: Andriej Kondiukhov, Mateusz Garbacz i Artur Pujszo, Kraków 2022
- Fot. 8. Artur Pujszo – 2 złote medale, Mistrzostwa Stanów Zjednoczonych w Judo, 2022
- Fot. 9. Artur Pujszo – 2 medale Judo US „Open” Floryda, 2022
- Fot. 10. Historyczny zespół „Polonii” – Kazimierz Gwizdała, Marian Krueger, Ryszard Władimirow, Adam Lewandowski, prawdopodobnie Drużynowe Mistrzostwa Polski Młodzieży, Białystok
- Fot. 11. Zespół judoków „Polonii” Bydgoszcz, który wywalczył I ligę judo, Żnin 1976
- Fot. 12. Grupa najmłodszych adeptów karate – Szklarska Poręba 2021
- Fot. 13. Patryk Mioskowski na najwyższym stopniu podium, Puchar Polski, Konin 2021
- Fot. 14. Trening w trakcie klubowego obozu wakacyjnego, 2022
- Fot. 15. Mariusz Weddzel (drugi od prawej) – w gronie sędziowskim Mistrzostw Polski Wushu Kung Fu, 2018
- Fot. 16. Wspólny trening stażowy – Akademia SIFU Didier Beddar, Paryż 2020
- Fot. 17. Trening MMA – klub Golden Dragon, Bydgoszcz 2017
- Fot. 18. Najmłodszy adepci Golden Dragon, Bydgoszcz 2022
- Fot. 19. Reprezentacja klubowa – Hunter Gym, Bydgoszcz 2017
- Fot. 20. Obóz zimowy Hunter Gym – Zakopane 2017
- Fot. 21. Zawodniczka klubowa Michalina Geppert, Olimpiada Oyama, Bydgoszcz 2017
- Fot. 22. Najmłodszy adepci taekwondo olimpijskiego ze swoim trenerem, Bydgoszcz 2021

Fot. 23. Husaria – grupa treningowa zawansowana, Bydgoszcz 2022

Fot. 24. Klub Muaythai Legion – zdjęcie „rodzinne”, Bydgoszcz 2022

Fot. 25. Szkolenia jednostek wojskowych Grom, Bydgoszcz 2009–2011

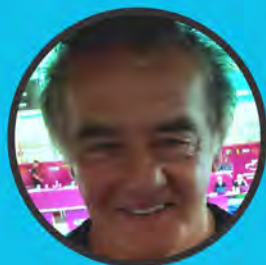
Fot. 26. Jędrzej Przeniosło (krav maga) i Ryszard Pujszo (judo) – otwarcie klubu, Bydgoszcz 2014

Fot. 27. Obóz klubowy judo – Krynica Morska 2022

Fot. 28. Pokaz taekwondo – gala na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2018

Fot. 29. Artur Drażek i Artur Pujszo – nietypowa odmiana dalekowschodnich sportów walki Qazaq Kuresi, Wrocław 2019

Fot. 30. Paulina Kontna – Puchar Polski w Brazylijskim Jiu Jitsu „Winter Open”, Luboń 2019

Ryszard Pujszo (1954)

Trener sportów walki w Wyższej Szkole Gospodarki.
Wielokrotny reprezentant Polski w judo, medalista Mistrzostw Polski, Akademickich Mistrzostw Polski, Mistrzostw Europy.
Autor kilku monografii i ponad 50 publikacji naukowych z zakresu nauk o kulturze fizycznej (sportów walki) i nauk o zdrowiu.

Kanupriya Rawat (1996)

Doktorantka na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Absolwentka Dev Sanskriti Vishwavidyalaya Haridwar University. Autorka artykułów naukowych z zakresu psychologii sportów walki. Akademicka zawodniczka judo.

Tetiana Skaliy (1977)

Nauczyciel akademicki Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.
Zainteresowania: teoria treningu sportowego, piłka ręczna, nauczanie pierwszej pomocy w krajach Europy. Autorka kilku monografii i ponad 80 publikacji naukowych z zakresu nauk o kulturze fizycznej i nauk o zdrowiu.

ISBN 978-83-65507-82-2

9 788365 507822